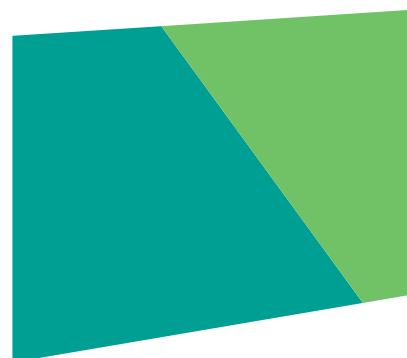
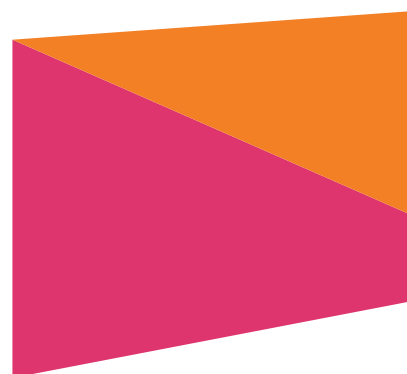

Výroční zpráva

Židovského muzea v Praze
za rok 2012

Obsah

- 1 Právní rámec činnosti a orgány muzea | 2**
- 2 Základní údaje o ŽMP | 3**
  - a) Objekty ve správě ŽMP | 3
  - b) Co ŽMP nabízí | 4
- 3 Návštěvnost | 5**
- 4 Organizační struktura a zaměstnanci | 6**
- 5 Výstavní činnost | 7**
  - a) Galerie Roberta Guttmanna | 7
  - b) Výstavy v Oddělení pro vzdělávání a kulturu | 9
  - c) Výstavy ve spolupráci s dalšími institucemi | 9
- 6 Péče o sbírky a jejich dokumentace | 11**
  - a) Péče o sbírky | 11
  - b) Dokumentace | 12
- 7 Odborná činnost | 14**
  - a) Odbor sbírek | 14
  - b) Oddělení pro dějiny šoa | 15
  - c) Oddělení židovských dějin a judaistiky | 18
  - d) Archiv | 19
  - e) Knihovna | 20
  - f) Zastoupení v domácích a zahraničních organizacích | 21
- 8 Příprava nových expozic a transformace muzea | 22**
- 9 Akvizice | 24**
- 10 Vzdělávací aktivity | 25**
- 11 Kulturní aktivity | 28**
  - a) Večerní pořady v Oddělení pro vzdělávání a kulturu | 28
  - b) Koncerty ve Španělské synagoze a další kulturní akce pro veřejnost | 30
  - c) Polská sezóna v Židovském muzeu | 31
  - d) Přípomínka deportací roku 1941 | 33
- 12 Publikace | 34**
- 13 Spolupráce s institucemi | 36**
  - a) Odborná spolupráce a zápůjčky | 36
  - b) Účast na dalších projektech | 37
- 14 Údržba a rekonstrukce | 39**
- 15 Investice | 41**
- 16 Granty a dary | 42**
- 17 Informace o hospodaření | 43**
- 18 Zpráva nezávislého auditora o ověření účetní závěrky k 31. 12. 2012 | 44**

Příloha č. 1 – Plnění rozpočtu ŽMP v roce 2012 (v tis. Kč) | 47

Příloha č. 2 – Výkaz zisku a ztrát (v tis. Kč) | 48

Příloha č. 3 – Rozvaha (v tis. Kč) | 49

Příloha č. 4 – Struktura zaměstnanců ŽMP | 50

Příloha č. 5 – Opravy a rekonstrukce objektů (v tis. Kč) | 51

1

Právní rámec činnosti a orgány muzea

Zájmové sdružení právnických osob Židovské muzeum v Praze (ŽMP) bylo registrováno Obvodním úřadem pro Prahu 1 dne 30. září 1994. Hlavním předmětem činnosti sdružení, jako kulturní instituce, je podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů tvorba, doplňování, odborná správa, shromažďování a prezentace sbírek Židovského muzea v Praze a tvorba, doplňování a správa knihovního a archivního fondu, osvětová, publikační, vydavatelská a vzdělávací činnost, včetně prodeje upomínkových předmětů, propagačních a jiných materiálů, publikací, nahraných zvukových a zvukově obrazových záznamů a dalších předmětů spjatých s účelem a předmětem činnosti sdružení, dále kulturní a jiná činnost, týkající se judaismu, Židů a jejich historie v Čechách a na Moravě. Hlavní činností sdružení je také činnost výzkumná (především základní výzkum, aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj) a šíření jejich výsledků prostřednictvím výuky, publikování nebo převodu technologií. Hlavní činností jsou rovněž nutné opravy a technická zhodnocení pronajatých nemovitostí, v nichž muzeum sídlí a prezentuje sbírky, kterými je částečně hrazeno nájemné, případný pronájem dočasně nevyužitých prostor třetím osobám se souhlasem vlastníka, tj. Židovské obce v Praze. Doplnkovým předmětem činnosti sdružení je péče o židovské kulturní dědictví v České republice prostřednictvím Federace židovských obcí v České republice.

Nejvyšším orgánem sdružení je správní rada, která v roce 2012 pracovala ve složení:

Jiří Daniček, Federace židovských obcí v ČR (předseda)

Eva Lorencová, Židovská obec v Praze

PhDr. Jan Munk, Federace židovských obcí v ČR

PhDr. Eva Sedláková, Židovská obec v Praze

Mgr. Petr Svojanovský, Ministerstvo kultury ČR

Kontrolním orgánem sdružení je dozorčí rada, která v roce 2012 pracovala ve složení:

Ing. Jan Neubauer, Židovská obec v Praze (předseda)

Ing. Vladimír Látal, Federace židovských obcí v ČR

Ing. Marta Rubínová, Ministerstvo kultury ČR

V roce 2012 se správní rada sešla k jednání pětkrát a dozorčí rada dvakrát. Z jednání za přítomnosti právníka byly pořízeny zápisy.

Ředitelem muzea v roce 2012 byl Leo Pavlát. Správní rada ho na svém jednání 29. 6. 2012 jmenovala ředitelem Židovského muzea v Praze na další pětileté funkční období, tedy od 23. 10. 2012 do 23. 10. 2017.

2

Základní údaje o ŽMP

a) Objekty ve správě ŽMP

Administrativní budovy v ulici U Staré školy 1 a 3, Praha 1 – správa muzea, odborná pracoviště, depozi-táře, Multimediální centrum, kavárna, Galerie Roberta Guttmanna (výstavní prostor pro pořádání krátko-dobých výstav)

- Maiselova synagoga – stálá expozice v hlavní lodi *Dějiny Židů v Čechách a na Moravě – I. Od počátku osídlení do emancipace*. Celkem vystaveno 146 originálů, faksimilií a kopií dokumentů.
- Španělská synagoga – v hlavní lodi a na galerii stálá expozice *Dějiny Židů v Čechách a na Moravě – II. Od emancipace do současnosti*. Celkem vystaveno 546 originálů, faksimilií a kopií dokumentů; zimní modlitebna: stálá expozice *Stříbro českých synagog*. Celkem vystaveno 224 předmětů.
- Pinkasova synagoga – v hlavní lodi *Památník českých a moravských Židů, kteří se stali obětmi šoa*; v prvním poschodí stálá expozice *Příběh dětí. Dětské kresby z Terezína 1942-1944*. Celkem vysta-veno 238 originálů, faksimilií a kopií dokumentů.
- Klausová synagoga – v hlavní lodi stálá expozice *Židovské tradice a zvyky – I. Synagoga a svátky*, na galerii stálá expozice *Židovské tradice a zvyky – II. Běh života*. Celkem vystaveno 481 originálů, fak-similií a kopií dokumentů.
- Obřadní síň – pokračování stálé expozice *Židovské tradice a zvyky – II. Běh života*. Celkem vysta-veno 140 originálů, faksimilií a kopií dokumentů.

Interiér Španělské synagogy

b) Co ŽMP nabízí

- Prohlídku pěti stálých expozic v historických objektech, Starého židovského hřbitova z 15.-18. století a židovského hřbitova v Praze na Žižkově ze 17.-19. století
- Prohlídky krátkodobých výstav v Galerii Roberta Guttmanna
- Vzdělávací programy a prohlídky prostřednictvím Oddělení pro vzdělávání a kulturu v Praze a Brně
- Kulturní pořady se židovskou tematikou v Oddělení pro vzdělávání a kulturu v Praze a Brně
- Semináře s židovskou tematikou
- Služby Multimediálního centra – připojení na internet, základní judaistická literatura a speciální software, prezenční videotéka a fonotéka, prodej knih vydávaných ŽMP
- Služby archivu – zajišťování badatelských služeb (poskytování archivních materiálů ke studijním účelům, odborné konzultace, rešerše, reprografické služby)
- Služby specializované knihovny pro odbornou i laickou veřejnost
- Vzdělávání pedagogických pracovníků prostřednictvím Oddělení pro vzdělávání a kulturu
- Konzultace pro odbornou i laickou veřejnost k otázkám dějin českých a moravských Židů
- Konzultace pro odbornou i laickou veřejnost k otázkám perzekuce českých a moravských Židů za druhé světové války
- Konzultace pro odbornou i laickou veřejnost k otázkám sbírkových fondů ŽMP, odborné výklady a rešerše
- Semináře *Židé, dějiny a kultura* ukončené certifikátem MŠMT
- Posouzení a vyřízení žádostí k trvalému vývozu předmětů kulturní hodnoty a k vývozu předmětů kulturní hodnoty na dobu určitou
- Historické obrazové materiály k reprodukci
- Vlastní publikace, CD a propagační materiály včetně prodeje muzejních publikací on-line prostřednictvím internetových stránek muzea
- Prodej hesel z *Encyklopedie židovských obcí Čech, Moravy a Slezska* on-line prostřednictvím internetových stránek muzea
- Možnost rezervovat si návštěvu v přesně určený čas prostřednictvím Rezervačního centra ŽMP
- Prohlídky expozic s kvalifikovanými průvodci
- Prohlídku s individuálním audioprůvodcem na základě smlouvy s firmou Promotion & Education, s.r.o.

Starý židovský hřbitov

3

Návštěvnost

Následující tabulka uvádí počet návštěvníků v ŽMP v roce 2012:

Celkem návštěvníků			
		Dospělí	Junioři
Leden	22 597	17 031	5 566
Únor	22 773	14 056	8 717
Březen	48 216	22 637	25 579
Duben	64 881	42 014	22 867
Květen	53 383	42 321	11 062
Červen	47 420	35 853	11 567
Červenec	58 551	42 217	16 334
Srpen	66 944	50 757	16 187
Září	51 109	38 570	12 539
Říjen	49 658	35 817	13 841
Listopad	33 694	25 033	8 661
Prosinec	33 666	25 451	8 215
CELKEM	552 892	391 757	161 135

V roce 2012 ŽMP zaznamenalo mírný pokles návštěvnosti oproti roku 2011, a to o 2 418 návštěvníků, což činí 0,44 %.

ŽMP pokračuje v opatřeních pro podporu návštěvnosti z předchozích let, které se ve svém souhrnu jednoznačně osvědčily. Jedná se hlavně o zavedení sedmidenní vstupenky, která je především využívána tuzemskými návštěvníky při rodinných prohlídkách. Velmi pozitivně je vnímána i možnost platby v EUR ve všech pokladnách dle směnného kurzu. V roce 2012 ŽMP k již dříve zavedeným slevám v rámci programů Zlatá karta Pražské plynárenské, Bonus program České spořitelny a Perpedes přidalo i 60% slevu pro majitele Opencard, kteří tuto možnost hojně využili. Úspěšně pokračoval účast na programu Prague Card, který ročně přivádí do muzea více než 30 000 návštěvníků. Jedná se o individuální návštěvníky ubytované v pražských hotelech, jimž uvedená karta umožňuje zvýhodněný vstup do většiny významných pražských kulturních institucí. ŽMP současně i v roce 2012 pokračovalo ve své dřívější podpoře školních skupin přicházejících prostřednictvím muzejního Oddělení pro vzdělávání a kulturu. Rovněž činnost Společnosti přátel Židovského muzea v Praze přispěla v roce 2012 výraznou měrou k úspěšné propagaci našeho muzea.

Větší zájem o svou činnost si ŽMP slibuje od projektů, které připravuje v rámci transformace muzea. Jak to již bylo vyjádřeno při formulování tohoto záměru v předchozích letech, cílem je, aby ŽMP při zachování své historické jedinečnosti a zvýraznění unikátního prostoru pražského Židovského Města dalo zájemcům nové podněty, prohloubilo své specifické aktivity, a tak poskytlo kvalitnější zážitek a současně s dlouhodobou perspektivou stabilizovalo ekonomické podmínky pro své působení.

4

Organizační struktura a zaměstnanci

ŽMP bylo v roce 2012 dle svého organizačního řádu rozděleno do 8 odborů. Ke konci roku 2012 mělo v průměru 140 zaměstnanců včetně 13 pracovníků, jejichž mzda je plně hrazena z grantů, a 11 pracovníků na mateřské dovolené. Ve fyzických osobách činil počet zaměstnanců k 31. 12. 2012 celkem 144, což představovalo přepočítaných 129,8 plných pracovních úvazků.

Zaměstnanecká struktura byla následující: ředitel, 49 pracovníků ostrahy a kustodů, 53 vědeckých a odborných muzejních pracovníků včetně restaurátorů, 13 ekonomických pracovníků včetně pokladních v expozicích, 12 pracovníků pro vzdělávací a kulturní činnost, 5 pracovníků pro zajištění provozu, oprav, rekonstrukcí a správu budov a hřbitovů, 4 administrativní pracovníce, 4 pracovníci zajišťující publicitu a výstavy, 3 pracovníci Rezervačního centra.

Během roku 2012 dále 169 pracovníků provádělo práce mimo hlavní pracovní poměr (dohody o pracovní činnosti, dohody o provedení práce, autorské smlouvy).

Průměrný měsíční plat zaměstnance ŽMP (na přepočtené stavy) v roce 2012 činil 23 959 Kč.

Průměrná mzda v ČR (na přepočtené stavy) v roce 2012 přitom činila 27 170 Kč a v Praze 32 621 Kč.

5

Výstavní činnost

a) Galerie Roberta Guttmanna

V muzejní Galerii Roberta Guttmanna v ulici U Staré školy 3, Praha 1 se v roce 2012 uskutečnily čtyři výstavy: jedna se zaměřením na současnost židovské komunity v České republice, dvě věnované židovským umělcům a jedna připomněla významné kulturní výročí.

Do 5. února 2012 hostily galerijní prostory výstavu fotografií předního českého dokumentaristy Karla Cudlína *Stříbrný příliv / Silver Tide* z cyklu *Židovská přítomnost v současném umění*. Výstava, kterou připravila kurátorka Michaela Sidenberg, představila 20 exkluzivních, převážně portrétních fotografických tisků a byla doplněna o autorskou experimentální video-koláž. Návštěvníkům nabídla zasvěcený pohled do prostředí Domova sociální péče, který od roku 2008 provozuje v nově zrekonstruovaném objektu na pražském Hagiboru Židovská obec v Praze. Expozici zhlédlo více než 3 500 samostatně platících návštěvníků (galerii je možno navštívit v rámci vstupenky do všech objektů ŽMP, za zvýhodněné vstupné v kombinaci s prohlídkou Španělské synagogy, ale i samostatně).

Výstava *Georges Kars (1880-1945) – Raná tvorba* se uskutečnila ve dnech 22. února – 17. června 2012, jejím kurátorem byl Arno Pařík. Hlavním cílem expozice bylo připomenout Karsovu osobnost a tvorbu, a přispět tak k poznání a zhodnocení jeho díla z období od roku 1905 do počátku 20. let 20. století. Vedle menší expozice v Centru Franze Kafky v roce 1998 se jednalo o první soubornější prezentaci tohoto malíře v Praze, kterou bylo možno uskutečnit díky spolupráci s Galerií Zlatá Husa, Městským muzeem ve Velvarech, Národní galerií v Praze, Městským muzeem v Kralupích nad Vltavou a soukromými sběrateli. Na výstavu zavítalo více než 5 000 samostatně platících návštěvníků. Z ohlasů je patrné, že Georges Kars, v Čechách téměř zapomenutý autor, který je však v zahraničí považován za jednoho z nejznámějších českých židovských umělců, naprostou většinu návštěvníků velmi zaujal.

G. Kars, V Hamburku, 1906, ŽMP

Od 27. června do 11. listopadu byla Galerie Roberta Guttmanna věnována dílu významného současného amerického kreslíře, ilustrátora a grafika Marka Podwala. Retrospektivní výstava *Židovská magie v díle Marka Podwala* kurátora Arna Pařika představila výběr téměř 80 kreseb a kvašů ze sbírky ŽMP a majetku samotného autora. Jeho díla vycházejí z mystických představ kabaly a židovské magie o uspořádání vesmíru, z barvitých příběhů a legend Talmudu, ale i ze světa modlitby, oslav šabatu a židovských svátků. Výstavu zhlédlo rekordních více než 8 700 samostatně placících návštěvníků. U příležitosti výstavy Česká televize v rámci cyklu *Cesty víry* připravila pod názvem *Moje synagoga je v Praze* filmový portrét Marka Podwala, jenž vedle rozhovorů s ním, ředitelem Židovského muzea Leo Pavlátěm a vrchním pražským rabínem Efraimem K. Sidonem představil i ukázky z Podwalovy současné tvorby. Snímek byl odvysílán v premiéře 4. listopadu 2012.

Mark Podwal a velvyslanec USA v Praze Norman Eisen během vernisáže výstavy

Dne 5. prosince 2012 se konala slavnostní vernisáž výstavy *A nebude muset chodit za rabínem. 500 let hebrejského knihtisku v Čechách a na Moravě*, kterou kurátorsky připravila Olga Sixtová. Expozice, jejíž titul je doslovným citátem ze záhlaví glosáře k hebrejské bibli vydané v Praze roku 1604, připomněla dějiny a vývoj tohoto kulturního fenoménu především v jeho nejstarším období v 16.-18. století. K vidění bylo na 50 originálních tisků, mezi nimi světové unikáty, jako např. jediný dochovaný exemplář nejstaršího pražského tisku z roku 1512 zapůjčený z Bodleian Libraries v Oxfordu či pesachová Hagada z roku 1526 z Braginsky Collection v Curychu, považovaná za jednu z nejkrásnějších hebrejských knih vůbec. V multimediální části výstavy byly návštěvníkům k dispozici nejen vybrané knihy v digitální podobě, ale i ukázky z první systematické on-line bibliografie hebrejského knihtisku v českých zemích. O expozici,

Z vernisáže výstavy *A nebudete muset chodit za rabínem*

kteřá trvala do 28. února 2013 a zhlédlo ji více než 2 500 samostatně platících návštěvníků, informovala hlavní česká média – mj. ČT24 v rámci živého vstupu, dále Mladá fronta Dnes, Lidové noviny, ČTK a další.

b) Výstavy v Oddělení pro vzdělávání a kulturu

Vernisáže výstavy *Genocida Romů v době druhé světové války* se zúčastnil i německý velvyslanec v Praze Detlef Lingemann (vlevo)

Další výstavy ŽMP připravilo prostřednictvím svého Oddělení pro vzdělávání a kulturu (OVK) v Praze a v Brně. V hlavním městě jich v prostorách OVK v Maiselově ulici 15 v Praze 1 bylo uspořádáno osm: *Vzpomínka* – výstava fotografií Jindřicha Buxbauma; výstava žakovských prací z XIII. ročníku výtvarné soutěže Památníku Terezín *Já a válka*; výstava Jaroslava Klenovského *Brno židovské*; ve spolupráci s Velvyslanectvím Maďarska v České republice výstava k připomenutí „Spravedlivého mezi národy“ Raoula Wallenberga *Spravedliví mezi národy*; výstava barevných leptů izraelského umělce, rodáka z Topolčan Tuvii Beeriho *Barevné lepty*; výstava věnovaná zapomínaným učencům z Německé univerzity v Praze *Vytěsněná elita* ve spolupráci s Collegium Europaeum Univerzity Karlovy; výstava *Genocida Romů v době druhé světové války*, kterou zapůjčilo Muzeum romské kultury v Brně v rámci projektu Requiem za Osvětím ve spolupráci s občanským sdružením Slovo 21; výstava studentů gymnázia Přírodní škola ve spolupráci s OVK ŽMP *Vedem: Cesta terezínských kluků stále pokračuje*.

Tuvia Beri během vernisáže výstavy *Barevné lepty* v Brně

V moravské metropoli mohli návštěvníci v prostorách OVK v budově brněnské židovské obce zhlédnout deset výstav: výstavu předního českého fotografa Jindřicha Štreita *Brána naděje*; z obřadní smuteční síně ivančického hřbitova zapůjčenou výstavu *Historie židovské obce v Ivančicích*; výstavu vítězných plakátů mezinárodní soutěže studentů grafického designu *Živé vzpomínky. Děti v době holocaustu*; výstavu obrazů Jany Dubové *Nezapomenu*; výstavu černobílých fotografií autorky Heleny Bretfeldové *R.I.P. neboli Requiescet in pacem*; ve spolupráci s Muzeem Vysočiny v Jihlavě výstavu výtvarných prací žáků základních a středních škol *Židovské šlépěje v dějinách Jihlavska. Barevná ohlédnutí*; výstavu *Barevné lepty*, jejichž autorem byl izraelský umělec Tuvia Beer; výstavu Regionálního muzea v Mikulově *Moravští zemští rabíni*; výstavu *Hieronymus Lorm – muž, jenž otevřel hluchoslepým světa*; výstavu černobílých fotografií Jindřicha Buxbauma *Židovská škola dnes – ješiva v Kyjevě*.

c) Výstavy ve spolupráci s dalšími institucemi

Židovské muzeum jako v minulých letech koordinovalo zapůjčování muzejních putovních výstav. S expozicemi *Židovské tradice a zvyky a Dějiny Židů v Čechách a na Moravě* se tak mohli seznámit návštěvníci v Dobrušce, v Galerii F. Drtíkova v Příbrami a Muzeu ve Dvoře Králové. Výstavy *Židovské vzdělávání a školství* a *Nalezené tváře* hostilo Oblastní muzeum Praha-východ v Brandýse n. Labem, přičemž první

jménovaná výstava byla následně uvedena v Teplicích v rámci *Dnů židovské kultury – Teplický Cimes 2012*. Výstava *Druhý život svitků Tóry* se představila v Obřadní síni města Bzenec. Městské muzeum a galerie Břeclav návštěvníkům přiblížila osobnost Hany Volavkové prostřednictvím výstavy *Ženu statečnou kdo nalezne*. Výstava *Barokní synagogy*, která se konala v Galerii R. Guttmanna ve druhé polovině roku 2011, se dočkala úspěšné prezentace v synagoze v Třebíči.

ŽMP též jako dříve nabízelo šest svých putovních výstav s tematikou šoa: *Neztratit víru v člověka... Protektorát očima židovských dětí*; *Anna Franková – odkaz pro současnost*; *Ghetto jménem Baluty/Zpráva o Lodži*; *Zmizelí sousedé – Pocta dětským obětem holocaustu*; *Děvčata z pokoje 28, L 410, Terezín* a *Příběh dětí – kresby dětí z terezínského ghetta*. Tyto výstavy byly v roce 2012 instalovány v 60 školách a muzeích v České republice a 5 zahraničních institucích (mimo jiné v rámci Sudetoněmeckých dnů v Norimberku).

Židovské muzeum se dále prostřednictvím brněnské pobočky OVK odborně a organizačně podílelo na výstavě *V utrpení a boji / brněnští Židé v osudových momentech XX. století*, která proběhla od 14. března do 23. září 2012 v Paláci šlechtičen Moravského zemského muzea v Brně. Její zahájení proběhlo za účasti izraelského velvyslance v ČR Yaakova Levyho a jako doprovodný program byly uspořádány další dvě výstavy. V prostorách Paláce šlechtičen výstava *Jamim mikedem, staré židovské pohlednice* (ze sbírky Františka Bányaije) a v podzemních prostorách labyrintu pod Želným trhem *Šalom Izrael*, výstava reportážních fotografií Jindřicha Buxbauma. Současně jako doprovodný program byl ve spolupráci s Moravským zemským muzeem vytvořen interaktivní program pro školy, jehož výuka probíhala přímo v expozicích. V rámci výstavy bylo také veřejnosti nabídnuto 11 přednášek a koncert skupiny *Létající rabín*.

6 Péče o sbírky a jejich dokumentace

a) Péče o sbírky

Sbírkové předměty i knižní fond ŽMP se jako v minulých letech těšily uložení v plně zabezpečených, teplotně, světelně i klimaticky kontrolovaných podmínkách. Restaurátoři muzea odpovědní za stav předmětů tyto podmínky pravidelně kontrolovali jak v depozitářích, tak i stálých expozicích muzea, kde rovněž prováděli měření intenzity osvětlení. Dvakrát proběhla i preventivní dezinfekce vybraných prostor administrativní budovy a depozitářů ŽMP.

V restaurátorských dílnách muzea pokračovalo restaurování sbírkových předmětů především pro výstavní projekty muzea.

Z finančních důvodů byly k externím restaurátorským zásahům zadávány pouze sbírkové předměty bezprostředně ohrožené špatným fyzickým stavem, a to buď takové, které nebylo z kapacitních důvodů možno ošetřit přímo v dílnách ŽMP, nebo pro jejichž ošetření ŽMP nedisponuje patričními specialisty. Externím odborníkům bylo v roce 2012 zadáno ke konzervaci či restaurování 23 předmětů, mezi nimiž převládaly artefakty ze sbírky rukopisů a vzácných tisků určené pro výstavu *A nebude muset chodit za rabínem. 500 let hebrejského knihtisku v Čechách a na Moravě*.

V restaurátorské dílně textilu bylo konzervováno či restaurováno 65 sbírkových předmětů a předmětů z tzv. pomocného fondu. Ke splněným úkolům také patřila konečná úprava 11 kusů nových synagogálních textilí pro Staronovou synagogu darovaných Židovské obci v Praze americkým umělcem Markem Podwalem. Společně s pracovníky úseku evidence a dokumentace sbírek se restaurátorky podílely na inventarizaci souboru textilí z geniz a na mimořádné inventarizaci souboru pláštíků na tóru. Polovina souboru pláštíků v mimopražském depozitáři byla převěšena na nová ramínka.

Restaurátoři papíru spolupracovali v roce 2012 při inventarizaci sbírky rukopisů a vzácných tisků a nově uložili předměty ze souboru dětských kreseb do archivních obalů. Podíleli se také na přípravě výstav *Georges Kars a Židovská magie v dílech Marka Podwala*. Stěžejním úkolem roku 2012 bylo pro restaurátorskou dílnu papíru restaurování knih pro výstavu *A nebude muset chodit za rabínem. 500 let hebrejského knihtisku v Čechách a na Moravě*, pro niž restaurátoři komplexně či částečně zrestaurovali

Hymny pro šabat a požehnání po jídle, Praha, 1514, ŽMP

19 knih. Práce pro jednotlivá oddělení ŽMP zahrnovala restaurování 115 kusů prací na papíře a kartonech pro sbírku vizuálního umění, 53 kusů předmětů z papíru pro oddělení pro dějiny šoa a 4 fotoalba pro sbírky fotoarchivu. Pro knihovnu ŽMP bylo komplexně restaurováno 46 knih. Pro archiv ŽMP bylo restaurováno 11 vázaných archivních pramenů, především z fondů židovských obcí Mikulov a Kroměříž.

V restaurátorské dílně kovů bylo konzervováno nebo restaurováno 76 stříbrných, mosazných, dřevěných a železných předmětů, především pro zápůjčky, dále pro účely systematické digitalizace sbírky stříbra a pro řešení grantového projektu *Identifikace donátorů sbírkových předmětů ŽMP*, který v letech 2012-2013 finančně podporuje The Rothschild Foundation Europe. Chemicky ošetřeny nátěrem proti dřevokaznému hmyzu byly dřevěné architektonické části áronu v synagoze v Golčově Jeníkově.

Za dohledu pracovníků muzejního archivu byla provedena dílčí rekonstrukce a restaurování tumb Mordechaje Maisela, Šlomo Efrajima Lunčice a tří vybraných náhrobků z opěrné zdi při Klausově synagoze na Starém židovském hřbitově. Na hřbitově ve Fibichově ulici v Praze na Žižkově bylo restaurováno 7 náhrobků.

b) Dokumentace

Úsek Dokumentace a evidence sbírek ŽMP, vytvořený v roce 2011, pokračoval ve stabilizaci a optimalizaci klimatických podmínek v depozitářích.

V pražském depozitáři kovů a trojrozměrných předmětů byl vylepšen systém uložení cínových talířů, byly opravovány a doplňovány poziční štítky a byly též provedeny některé nezbytné opravy rozvodu vody a odpadů. Dále byla část depozitáře vymalována a stěny byly opatřeny protiplísňovým nátěrem. Uskutečnilo se též preventivní opatření proti biologickým škůdcům. Koncem roku 2012 byla též vyměněna ústředna monitorující a regulující klimatickou situaci v depozitáři, přičemž byla připojena nová čidla v prostorách, v nichž se dosud klimatická situace nesledovala systematicky.

V pražském depozitáři sbírky vizuálního umění byly opravovány a doplňovány poziční štítky, pracovníci úseku rovněž vyjímali z depozitárního režimu a ukládali zpět předměty určené k systematické digitalizaci.

V mimopražském depozitáři textilu se na základě opatření podniknutých v roce 2011 situace stabilizovala vlhkost, ale současně bylo třeba zadat analýzu statiky budovy. Do budoucna se jeví jako nejvhodnější řešení přesunu tohoto depozitáře do jiných prostor blíže Praze. Rovněž v tomto depozitáři bylo provedeno preventivní opatření proti biologickým škůdcům. U části souboru pláštíků na tóru byly vyměněny ochranné obaly a ramínka a byly doplněny lokační seznamy.

Úsek Dokumentace a evidence sbírek vystavil v roce 2012 celkem 165 výdejek, na nichž bylo zaevidováno (tj. vydáno z depozitáře a uloženo zpět) 2 447 sbírkových předmětů. Předměty byly nejčastěji vyjímány z depozitárního režimu za účelem digitalizace a za účelem restaurování, konzervování nebo čištění. Mimo depozitáře ŽMP zůstává k 1. 1. 2013 celkem 1 684 předmětů (především v expozicích a na výpůjčkách pro výstavní účely).

Úsek dokumentace a evidence sbírek se v roce 2012 věnoval také inventarizaci sbírkových fondů ŽMP. Byly dokončeny práce vyplývající z inventarizace z roku 2011 (dohledání chybných evidenčních čísel, označení katalogizačních karet razítkem revize, vypracování závěrečné zprávy) a současně se uskutečnila další část inventarizace sbírkového fondu ŽMP dle Zákona o centrální evidenci sbírek (CES). Ve spolupráci s restaurátory papíru a kurátorkou sbírky rukopisů a starých tisků byla fyzicky zkontrolována a do lokačních seznamů sepsána sbírka rukopisů a starých tisků. Dále byla fyzicky zkontrolována a do lokačních seznamů sepsána část sbírky vizuálního umění (fotografie). Fyzicky byla zkontrolována také sbírka předmětů získaných z geniz. Inventarizací prošlo 2 990 předmětů, což představuje přibližně 7,7 % z

celkového počtu předmětů ve správě Odboru sbírek. Mimořádnou inventarizací prošla také sbírka pláštíků na tóru uložená v mimopražském depozitáři. Inventarizováno tu bylo 4 100 předmětů, tedy při bližně 10,5% sbírek. Mimořádná inventarizace další nedostatky nezjistila

Ke konci roku 2012 bylo v rámci všech dosud uskutečněných pravidelných inventarizací fyzicky revidováno na 100 % sbírkového fondu ŽMP, čímž byl dokončen desetiletý cyklus kompletní inventarizace sbírky tak, jak ukládá platná legislativa (zákon 122/2000 Sb.).

V průběhu roku 2012 byla podána 3 hlášení o změnách v CES na MK ČR. Ve shodě s příslušnými zákonnými předpisy byly připraveny podklady pro katalogizaci přírůstků za rok 2009 a bylo nahlášeno 15 nových evidenčních čísel do podsbírký judaik.

Průběžně se zapisovaly a doplňovaly údaje o sbírkových předmětech do muzejní databáze. Pokračoval přepis údajů z přírůstkových knih do databáze v Excelu. Ke konci roku 2012 bylo přepsáno na 35 000 z přibližně 80 000 záznamů.

Ve spolupráci s kurátory sbírek pokračovala též dokumentace judaik mimo ŽMP, a to v Městském muzeu ve Dvoře Králové nad Labem.

Pracovníci úseku aktualizovali předpis Režim zacházení se sbírkovými předměty závazný pro všechny pracovníky ŽMP a dále se podíleli na sběru metadat ke sbírkovým předmětům pro účely projektu *Identifikace donátorů sbírkových předmětů*, který finančně podporuje The Rothschild Foundation Europe.

Do fotooddělení k digitalizaci bylo předáno 170 kusů trojrozměrných předmětů, 197 kusů závěsných obrazů, 62 kusů grafiky a kreseb a 92 kusů fotografií. Zdokumentován byl rovněž soubor archeologických nálezů v souvislosti s jejich plánovaným předáním do územně příslušné instituce, Muzea hlavního města Prahy.

Fotooddělení pokračovalo v digitalizaci sbírkových předmětů a archivních a knihovních materiálů (přibližně 9 200 záběrů, z toho pro oddělení pro dějiny šoa více než 6 400 záběrů, pro Archiv ŽMP více než 1 800 záběrů). Pro knihu *Silver Judaica*, vydanou v roce 2012, byly dokončeny veškeré fotografické práce. Pro publikaci *Hebrejský knihtisk v Čechách a na Moravě* bylo zhotoveno na 90 záběrů. Snímky byly následně ukládány do muzejního digitálního archivačního systému a do databáze Collective Access.

Průběžně byly fotografovány vernisáže, významné návštěvy a další důležité akce ŽMP (přibližně 950 záběrů). Dále byla pořizována dokumentace exteriérů, interiérů a výstav (přibližně 300 záběrů).

Podstatnou část práce fotoarchivu tvořilo vyřizování téměř 200 žádostí badatelů z tuzemska i ze zahraničí včetně poskytování požadovaných materiálů, většinou v elektronické podobě. V roce 2012 byla dokončena konverze dat ze stávající databáze fotoarchivu (DEMUS) do nové databáze Collective Access, kterou fotoarchiv v roce 2012 používal jako jediný systém pro evidenci a katalogizaci svého fondu.

7

Odborná činnost

a) Odbor sbírek

Kurátoři se v roce 2012 věnovali následující odborné a výzkumné činnosti:

Kurátor sbírky kovů Jaroslav Kuntoš se věnoval doplnění a korekturám přeloženého anglického textu a katalogových položek pro výběrový katalog stříbrných rituálních objektů, pocházejících ze sbírek ŽMP. Publikace vyšla pod názvem *Silver Judaica from the Collection of the Jewish Museum in Prague* v srpnu 2012 a představuje první rozsáhlejší seznámení s touto částí sbírkového fondu ŽMP. Kurátor sbírky se zároveň věnoval získávání katalogizačních podkladů a fotodokumentaci sbírkových předmětů z kovů v rámci řešení projektu *Identifikace donátorů sbírkových předmětů*. Do konce roku 2012 byly tímto způsobem zdokumentovány soubory štitů na Tóru, rituálních kořenek a pokladniček. Pro časopis *Judaica Bohemiae XLVII-2* připravil zprávu o unikátním nálezu prstenu s hebrejským textem z archeologického výzkumu na náměstí Republiky v Praze.

Kurátorka sbírky vizuálního umění Michaela Sidenberg se věnovala výzkumu archivních pramenů spojených s příslušníky pražských německy hovořících židovských rodin. Tento výzkum, jemuž se kurátorka věnuje mimo další odbornou činnost systematicky již druhým rokem, je nedílnou součástí mapování prostředí, z něhož vzešla celá řada umělců či sběratelů a podporovatelů umění. Výzkum bude pokračovat v dalších letech, neboť je také přínosem pro identifikaci významné části materiálu shromážděného v podsбірce historické fotografie a pro zpracování provenienčního katalogu uměleckých sbírek ŽMP. V roce 2012 byla věnována pozornost zejména studiu archivních dokumentů z fondu Národního archivu ČR a Archivu Národní galerie v Praze.

Mapa putování Izraelitů pouští, Praha, 1610, ŽMP

Kurátorka sbírky rukopisů a starých tisků Olga Sixtová pokračovala v roce 2012 ve studiu vzácných bohemikálních tisků a pracovala na studii k dějinám pražského hebrejského knihtisku 1512–1672 a k počátečnímu formativnímu období pražské hebrejské typografie. Obě studie byly spolu s dalšími sedmi jiných autorů publikovány v knize *Hebrejský knihtisk v Čechách a na Moravě* (anglická verze *Hebrew printing in Bohemia and Moravia*), kterou kurátorka také editorský připravila. Výsledky výzkumu, vedeného zčásti ve spolupráci s doc. PhDr. P. Voitem ze Strahovské knihovny Královské kanonie premonstrátů v Praze, využíla rovněž při přípravě výstavy a dalších akcí souvisejících s 500letým výročím hebrejského knihtisku v Čechách a na Moravě. Ve spolupráci s A. Jelínkovou připravila kurátorka webové stránky k projektu *Hebrejská bibliografie Českých zemí* (www.jewishmuseum.cz/hebrewprinting), kterou podpořila Rosa Luxemburg Foundation.

Kurátorka sbírky textilu Dana Veselská se v roce 2012 věnovala především řešení projektu *Identifikace donátorů sbírkových předmětů*, který v letech 2012–2013 finančně podporuje The Rothschild Foundation Europe. Jde o projekt týkající se sbírek textilu a kovů, jehož cílem je identifikovat údaje o osobách, zmíněných v donačních nápisech synagogálních darů. O dosavadním průběhu projektu a jeho výsledcích také publikovala zprávu v časopise *Judaica Bohemiae XLVII-2*. Dále se věnovala přípravě scénáře pro novou podobu stálé expozice Židovského muzea v Praze o židovských tradicích a zvycích v Klausově synagoze.

Vedoucí úseku Dokumentace a evidence sbírek Magda Veselská dokončila v roce 2012 k vydání knihy *Archa paměti. Cesta pražského židovského muzea pohnutým 20. stoletím* včetně rozsáhlého obrazového doprovodu (přibližně 230 fotografií) a poznámkového aparátu. Dále připravila text o přínosu Josefa Poláka k rozvoji místní výtvarné scény v Košicích pro sborník *Košická moderna* (vyjde v roce 2013 v Košicích). V rámci přípravy na rozpracování libreta pro zamýšlenou novou stálou expozici ŽMP v Obřadní síni věnovanou historii ŽMP uskutečnila studijní cesty do Židovského muzea v Hohenems a do Amsterdamu.

Během celého roku 2012 pokračoval projekt vedoucího fotoarchivu M. Jelínka *neZnámi*, jehož hlavním cílem je identifikovat osoby na portrétních fotografiích z období let 1942-1944 uložených ve fotoarchivu ŽMP.

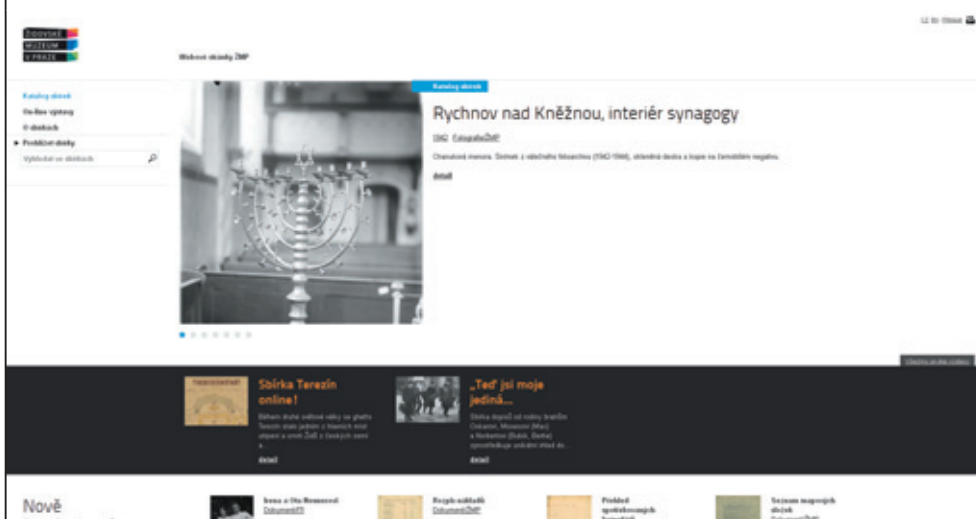
Odborní pracovníci Odboru sbírek pronesli řadu přednášek, většinou v souvislosti s muzejními expozicemi či krátkodobými výstavami. Jako každý rok proběhla v rámci spolupráce s FF UK přednáška v expozicích pro posluchače Ústavu pro dějiny umění. Odborní pracovníci Odboru sbírek byli rovněž zastoupeni na řadě konferencí, symposií a diskusí.

Restaurátorky textilu se účastnily textilních seminářů pořádaných v Národním muzeu skupinou Textil při Komisi konzervátorů a restaurátorů Asociace muzeí a galerií (AMG), zástupci ŽMP z řad pracovníků restaurátorských dílen se účastnili také celorepublikové konference Komise konzervátorů a restaurátorů AMG v Litoměřicích. Restaurátorky kovů se zúčastnily semináře na téma ochrany zbraní ve sbírkách pořádaného pracovní skupinou kovů při Komisi konzervátorů a restaurátorů AMG ČR.

b) Oddělení pro dějiny šoa

Po několika letech příprav, skenování a nového popisování dokumentů ŽMP zpřístupnilo svůj nový on-line katalog sbírek na internetové adrese <http://collections.jewishmuseum.cz/>.

Snímek on-line katalogu sbírek ŽMP

Publikace archivních a jiných zdrojů uložených v muzejních sbírkách představuje dlouhodobou prioritu muzea. Postupně tak budou do online katalogu přidávány další informace o archivních dokumentech, fotografiích a sbírkových předmětech. K 71. výročí prvního transportu do Terezína byla v katalogu zveřejněna kompletní digitalizovaná archivní sbírka Terezín, která představuje významný soubor dokumentů k dějinám terezínského ghetta. Koncem druhé světové války byly mnohé originální dokumenty vytvořené německou komandaturou nebo židovskou „samosprávou“ na příkaz nacistů zničeny. Již v době existence ghetta se nicméně několik jednotlivců či skupin z řad vězňů rozhodlo dokumenty zachránit

a někteří z přeživších v tom pokračovali i po skončení války, zejména v rámci tzv. Dokumentační akce a později v Židovském muzeu. Sběrka Terezín, kterou později uspořádala Anna Hyndráková a Anita Franková, obsahuje např. zlomky původního aktového materiálu „Židovské rady starších“ v Terezíně, dokumenty k přípravě struktury a fungování ghetta, vzdělávání dětí či kulturnímu životu vězňů. Projekt digitalizace probíhal za podpory Conference on Jewish Material Claims Against Germany od roku 2009. Celkem bylo v jeho rámci zpracováno více než 100 000 stránek archivního materiálu, které byly nově zkatologizovány a opatřeny strukturovanými metadaty.

Transportní vlak před Jägerkaserne,
Terezín 1943

K 70. výročí židovských transportů z Ostravy do Terezína zveřejnilo ŽMP on-line sbírku osobních a rodinných dokumentů, které přibližují každodenní život ostravských Židů před druhou světovou válkou, jejich osudy během šoa i příběhy těch, kteří toto tragické období přežili. Sběrka obsahuje na 2 000 dopisů, fotografií a úředních dokumentů. Součástí katalogu sbírek je také on-line výstava založená na unikátní korespondenci rodiny Goldbergů, která byla za války rozdělena mezi Velkou Británii a okupovanou Evropu. Sběrka dokumentů je výsledkem několikaleté činnosti dobrovolníků při Kingstonské synagoze v jihozápadním Londýně, která od nadace The Czech Memorial Scrolls Trust dostala do užívání svitek tóry pocházející z předválečné Ostravy. Ostravská skupina v Kingstonu začala pracovat v roce 2006 a postupně kolem sebe vytvořila virtuální, po celém světě rozptýlenou komunitu bývalých židovských Ostravanů. Do aktivit této skupiny se Židovské muzeum v Praze zapojilo v roce 2009 a v rámci společného projektu zajistilo katalogizaci, digitalizaci a publikaci této ojedinělé sbírky.

Představení projektu v Praze se
osobně zúčastnil Norbert Goldberg

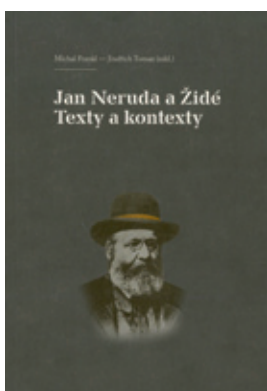
Jedním z nejvýznamnějších projektů, na němž se oddělení podílelo, byl projekt *Evropská infrastruktura pro výzkum holocaustu (European Holocaust Research Infrastructure, EHRI)*. Jeho cílem je zlepšit spolupráci archivů holocaustu v Evropě, a usnadnit tak práci historiků a dalších badatelů. V rámci projektu, který koordinuje Nizozemský institut pro dokumentaci války (NIOD) a na němž se podílí na dvacet evropských archivů (včetně izraelského Yad Vashem), bude vytvořen rozsáhlý portál zpřístupňující data o archivních sbírkách a vznikne lepší metodologie popisu archiválií a sdílení dat. Čtyřletý projekt financuje Evropská unie jako součást sedmého rámcového programu pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace. Oddělení pro dějiny šoa ŽMP koordinuje podprojekt *Meziinstitucionální výzkumné průvodce (Trans-Institutional Research Guides)*, jehož cílem je virtuálně, prostřednictvím společných průvodců, propojovat archivní dokumenty k jednomu tématu rozptýlené do více archivů v různých zemích. Jeden ze dvou průvodců bude věnován ghettu Terezín, neboť archivní fondy k němu je možné nalézt v Památníku Terezín, ŽMP, Yad Vashem a Beit Terezín v Izraeli; menší soubory dokumentů jsou pak uloženy v desítkách dalších archivů.

V roce 2012 se ŽMP podařilo shromáždit většinu dat o hlavních terezínských archivních sbírkách a tato data navzájem propojit na soubory kontrolovaných metadat (zejména klíčová slova a místa). Dále byly připraveny náčrty funkčnosti on-line „výzkumného průvodce“, který mimo jiné umožní přístup k dokumentům prostřednictvím fulltextového i strukturovaného vyhledávání a to prostřednictvím mapy (včetně jednotlivých objektů uvnitř terezínského ghetta), a zároveň bude data jednotlivých archivů zasazovat do historického kontextu.

Náčrt průvodcem terezínskými archivními sbírkami

V rámci projektu EHRI dále ŽMP spolupřátalo workshop *Early Attempts At Historical Documentation of the Holocaust*. Setkání historiků a archivářů z více než deseti zemí se konalo v listopadu v Muzeu holocaustu v Budapešti a účastníci poprvé komparativním způsobem analyzovali činnost židovských historických komisí v Polsku a v táborech pro lidi bez domova (tzv. DP-camps), francouzského Centre de documentation juive contemporaine, Yad Vashem a Lohamei HaGheta'ot či československé Dokumentační akce.

I nadále pokračoval projekt nahrávání rozhovorů s přeživšími šoa o jejich životě v poválečném Československu. Dominantními tématy se staly návrat z koncentračních táborů, reintegrace do společnosti, vztah k židovství v období komunismu. Bylo nahráno třicet rozhovorů s příslušníky první a druhé generace, které budou po zpracování a autorizaci v souladu s poskytnutými právy zpřístupněny veřejnosti. Spolu s rozhovory se od pamětníků podařilo získat mnoho rodinných fotografií a dokumentů, které byly zpracovány v elektronickém katalogu a jsou přístupny badatelům.

Ve spolupráci s Národním filmovým archivem pokračovala příprava výstavy *Realita a filmová fikce. Filmování v ghettu Terezín 1942-1945*. Kurátorky výstavy, Jana Šplíchalová z ŽMP a Eva Strusková z Národního filmového archivu, se v roce 2012 věnovaly především výzkumu v českých i zahraničních archivech a analýze různých dochovaných fragmentů terezínských filmů.

Vedoucí oddělení Michal Frankl se věnoval zejména výzkumu o dějinách českého antisemitismu a připravil několik odborných článků. Hlavním výzkumným úkolem byl projekt *Budování státu bez antisemitismu? Antisemitismus v českých zemích a na Slovensku, 1917-1923* podpořený v letech 2011-2013 Grantovou agenturou ČR. V jeho rámci Michal Frankl ve spolupráci s Miloslavem Szabó připravuje komparativní studii o roli a charakteru antisemitismu ve formativní době konce první světové války a vytváření československého národního státu. V roce 2012 se věnoval zejména analýze protizhidského násilí v letech 1917–1920.

Michal Frankl spolu s Jindřichem Tomanem z univerzity v Michiganu rovněž v roce 2012 připravil k vydání kolektivní monografii *Jan Neruda a Židé. Texty a kontexty*. Publikace je výstupem z workshopu, který ŽMP uspořádalo v roce 2010 ve spolupráci s Ústavem pro českou literaturu Akademie věd ČR.

Nemalou část práce Oddělení pro dějiny šoa tvořily aktivity stejně rutinní jako nutné: poskytování služeb badatelům a novinářům, zpracování nových archiválií, zodpovídání četných dotazů ohledně obětí šoa.

c) Oddělení židovských dějin a judaistiky

Vedoucí oddělení I. Cermanová za asistence A. Putíka redakčně připravila dvě čísla vědeckého časopisu *Judaica Bohemiae* XLVII (2012), 1, 2 a zahájila redakční práce na čísle 1 ročníku XLVIII (2013). Proběhla dvě zasedání redakční rady časopisu. Roku 2012 začal časopis čerpat tříletou grantovou podporu od The Rothschild Foundation Europe.

Prioritou činnosti oddělení byla příprava nové expozice v Maiselově synagoze *Židé v českých zemích, 10.-18. století*. I. Cermanová a A. Putík pro ni vypracovali podrobný scénář i definitivní seznam exponátů. Byla rovněž vytvořena trajektorie hlavního multimediálního exponátu nové expozice – 2D průletu pražským Židovským Městem podle Langweilova modelu Prahy, a dokončena podstatná část podkladů pro další multimediální prezentace v expozici (A. Putík, I. Cermanová, J. Fiedler).

Pracovníci oddělení se dále věnovali dlouhodobým výzkumným úkolům; prováděli výzkum v archivech a vědeckých knihovnách a jeho výsledky prezentovali v šesti vědeckých studiích a využili je rovněž pro doplnění interních databází. A. Putík publikoval příspěvek *New Source for the Trial of Lipmann Heller and the Political Conflict in the Prague Jewish Community, 1629-1630: Kurtzer Summarischer Wahrhafter Bericht* ve druhém čísle *Judaica Bohemiae* XLVII (2012), pro publikaci *Hebrejský knihtisk v Čechách a na Moravě* (ed. O. Sixtová) odevzdal studii *Pražská cenzura hebrejských knih v letech 1512-1670 (1672)* a sepsal *Úvodní studii* k publikaci *Fase pražských židovských rodin z let 1748-1749 (1751)*. *Edice pramene k návratu z tereziánského vypovězení* (ed. L. Petrusová). I. Cermanová přispěla do knihy *Hebrejský knihtisk v Čechách a na Moravě* studií *Úpadek a vzestup hebrejského knihtisku v Čechách, 1780-1850*. D. Polakovič publikoval příspěvek *Samuel David Ungar (1886-1945) a nitrianska ješiva* ve sborníku *Piešťany a Trenčín v čase holokaustu* (ed. E. Nižňanský), text *Hebrejské rukopisné zlomky na*

vazbách inkunábulí a starých tisků knihovny františkánského kláštera v Chebu v publikaci *Libri catenati egrensis* (eds. K. Boldán – J. Marek), zprávu *The Hebrew Manuscript? Fragments in the Archives, Libraries and Museums in the Czech Republic (2004-2012): A Preliminary Report* pro sborník *Genizat Germania, Vol. 2* (Leiden) a pro sborník *Židé a Morava (2011)* odevzdal příspěvek *Nejstarší náhrobky na starém hřbitově v Telči*.

I. Cermanová se současně věnovala výzkumu hebrejského knihtisku v Čechách mezi lety 1750 a 1850 a dějinám pražské židovské obce na přelomu 18. a 19. století. A. Putík prováděl genealogický výzkum pražských židovských rodin a do genealogické databáze vložil 175 osob, přičemž se ve svém výzkumu soustředil především na zástupce židovské samosprávy a tiskaře. Dále pokračoval v přípravě české monografie o dějinách pražských Židů v raném novověku, v jejímž rámci se podrobně zaměřil na výzkum vnitropolitických dějin pražské židovské obce v první polovině 17. století, hebrejského knihtisku a cenzury, správních a topografických aspektů návratu pražských Židů po vypovězení z let 1745. D. Polakovič se zabýval identifikací nových nálezů hebrejských fragmentů ve fondech českých archivů, knihoven a muzeí, přípravou souborného katalogu středověkých hebrejských rukopisných fragmentů v ČR (v současné době je evidováno 617 fragmentů), epigrafickým výzkumem hebrejských nápisů na náhrobcích a v synagogách a tvorbou bio-bibliografické databáze k dějinám Židů v českých zemích do roku 1938. Během studijního pobytu ve Vatikánské apoštolské knihovně studoval středověké hebrejské rukopisy bohemikální provenience. J. Fiedler pokračoval ve výzkumu demografie a topografie židovských sídel.

D. Polakovič současně ve spolupráci s pracovníky muzejního archivu, Matana, a. s. a Muzea Českého lesa v Tachově pokračoval v dokumentaci židovských hřbitovů v Praze a ve čtyřech venkovských obcích.

Dále podstatně pokročily práce na elektronické *Encyklopedii židovských obcí Čech, Moravy a Slezska*, kterou připravuje J. Fiedler. K prodeji prostřednictvím webové stránky muzea bylo ke konci roku 2012 připraveno 383 dokončených souborů, objednat lze i dalších 773 hesel.

Kromě běžné komunikace s odbornou i laickou veřejností a odpovědí na badatelské dotazy vyhotovili pracovníci oddělení dva recenzní posudky na odborné studie či granty a přednesli šest odborných a popularizačních přednášek.

d) Archiv

Pracovnice archivu průběžně kontrolovaly fyzický stav archiválií, za pomoci externistů pokračovalo mechanické čištění od prachu a drobné opravy, vybrané archiválie byly restaurovány v restaurátorské dílně muzea. V roce 2012 bylo vyčištěno 379 archivních knih a 5 složek spisů. Restaurováno bylo 8 archivních knih. Souběžně probíhalo mechanické čištění a dezinfekce nově převzatých písemností před jejich archivním zpracováním.

Pořádací práce se nadále soustřeďovaly na revize a nové zpracování materiálů uložených v archivu, především na osobní pozůstalosti a varia (M. Hanková, V. Hamáčková) a fond ŽNO Praha (L. Petrusová). Zároveň probíhalo zpracovávání podnikového archivu Židovského muzea (M. Kurečková). Pokračovalo rovněž zpracovávání písemností z období po roce 1945 převzatých od židovských obcí (M. Hanková). K digitalizaci byl připraven fond ŽNO Praha za okupace (revize fondu, drobné opravy, foliace – V. Hamáčková, M. Kurečková).

K původnímu počtu 309 archivních pomůcek, které zahrnovaly 97 % fondů, bylo v roce 2012 vytvořeno 5 nových archivních pomůcek, z toho 4 inventáře v elektronické podobě. Kromě toho bylo vytvořeno dalších 5 inventářů v elektronické podobě, které po revizi a novém zpracování fondů nahradily starší archivní pomůcky. Celkem bylo v roce 2012 vytvořeno 9 inventářů v elektronické podobě.

V roce 2012 probíhaly závěrečné práce na databázi pohřbených na Novém židovském hřbitově v Praze-Strašnicích (revize hebrejské části, doplňky, verifikování sporných údajů). V rámci přípravy databáze pohřbených na židovském hřbitově ve Fibichově ulici se pracovníce archivu (M. Kurečková, L. Petrusová, V. Hamáčková) věnovaly rozboru údajů obsažených v knihách pražského pohřebního bratrstva. Na základě databáze konsignací pražských Židů (1748-1838) byla připravena do tisku edice starší části 1748-1749 (L. Petrusová ve spolupráci s A. Putíkem, Oddělení židovských dějin a judaistiky).

Ve spolupráci s fotodílnou muzea pokračovala postupná digitalizace vybraného archivního materiálu, jejímž cílem je zajistit studijní a záložní kopie historicky cenných a badatelsky často vyžadovaných materiálů. Postupně jsou digitalizovány vybrané pinkasy a další archiválie, které slouží především pro rodopisné bádání. V roce 2012 bylo digitalizováno 6 archivních knih a 8 jednotlivých dokumentů (1 043 snímků). Současně byl v rámci digitalizace archivního materiálu z období holocaustu (projekt Oddělení pro dějiny šoa) digitalizován spisový materiál z fondu ŽNO Olomouc a ŽNO Holešov (7 640 snímků, provedla firma Scanservice, a. s.).

Odborná činnost archivářů se nadále soustředila především na výzkum dějin Židů v okupovaném pohraničí a na dějiny židovské komunity v českých zemích po roce 1945. V rámci grantového projektu podpořeného Grantovou agenturou ČR (P410/102399) se V. Hamáčková věnovala ve spolupráci s M. Lhotovou ze Severočeského muzea v Liberci výzkumu k dějinám Židů v pohraničí. M. Hanková, která se soustřeďuje především na období 1945-1956, pokračovala v sestavování podrobného přehledu materiálu k židovské problematice v jednotlivých fondech Archivu bezpečnostních složek. Na základě prostudovaného materiálu zpracovala příspěvek „*Pražský rabín*“ z *New Yorku aneb Viktor Vorhand a aktivity židovských ortodoxních organizací v poválečném Československu (1945-1949)*, který přednesla na semináři *Židé v Čechách* v Trutnově. Muzejní archiv pokračoval ve spolupráci s muzei a archivy v pohraničních oblastech v organizování seminářů k novodobým dějinám Židů v Čechách. Čtvrtý ročník semináře se konal 17. a 18. října 2012 v Trutnově. Pokračoval též výzkum judaik v archivech ČR. Na základě tohoto výzkumu zpracovala V. Hamáčková příspěvek *K osudu písemnosti židovských obcí okupovaného pohraničí*, přednesený na semináři *Židé v Čechách*.

Ve spolupráci s Oddělením židovských dějin a judaistiky se pracovníce archivu podílely na dokumentaci židovských hřbitovů a zpracovávání získaného epigrafického materiálu (po provedených úpravách a obnově židovských hřbitovů byla doplněna a korigována dokumentace náhrobních nápisů židovského hřbitova v Dřevíkově a Hroubovicích). Zároveň byl vykonáván odborný dohled nad rekonstrukcemi a restaurátorskými pracemi na Starém židovském hřbitově a na židovském hřbitově ve Fibichově ulici.

Pracovníce archivu se zúčastnily dvou školení vztahujících se ke spisové službě a ke generální inventuře a dvou konferencí informujících o současných trendech v archivnictví, především o otázkách spojených s digitalizací.

Muzejní archiv zaznamenal v roce 2012 celkem 182 badatelských návštěv (studovali zde 84 badatelé, ke studiu bylo předloženo 1 295 evidenčních jednotek). Zájem badatelů se stejně jako v minulých letech soustředil na rodopis, dějiny jednotlivých židovských obcí a dokumentaci nemovitých památek (hřbitovy, synagogy, ghetta). Pracovníce archivu zpracovaly 14 rešerší a poskytly na 115 konzultací a odpovědí na písemné dotazy. Pro výstavy, publikační účely a badatelské potřeby bylo zpracováno 2 847 skenů.

e) Knihovna

Muzejní knihovna měla v roce 2012 celkem 715 registrovaných čtenářů. V knihovně a multimediálním centru proběhlo 1 154 badatelských návštěv, další odborné dotazy byly vyřizovány písemně. Knihovna nabídla stejně jako v minulých letech i výpůjčky meziknihovní výpůjční službou a přístup do 7 zahraničních oborových databází.

Pracovníci knihovny pokračovali v odborné katalogizaci knih, časopisů a jednotlivých článků či statí. Přibylo 1 925 záznamů a ke konci roku elektronický katalog knihovny ŽMP obsahoval více než 51 400 záznamů. V depozitáři periodik v Pinkasově synagoze bylo zpracováno 74 titulů časopisů, do katalogu byly vloženy záznamy titulů i jednotlivých čísel. Pro katalog knihovny bylo rovněž zpracováno a do něj zařazeno 99 záznamů večerních pořadů Oddělení pro vzdělávání a kulturu. Knihovna se zapojila do tvorby databáze jmenných a korporativních národních autorit. Podle dohody s Národní knihovnou ČR pracovníci knihovny zapisují návrhy nových hesel a provádějí supervizi pro transkripci hebrejských jmen a názvů institucí. V říjnu proběhl upgrade knihovního systému Aleph na verzi 21.

Uskutečnila se též digitalizace kalendáře *Luah li-šenath* (vydavatel Jakob W. Pascheles) z let 1852/53 až 1894/95 a dokumenty byly zpřístupněny on-line.

Pokračovalo doplňování biografických a místopisných údajů při retrospektivní fyzické prohlídce fondu s cílem zjistit původní vlastníky. V roce 2012 bylo prozkoumáno 287 svazků a do databáze bylo zadáno 124 záznamů. Celkem je v databázi vlastníků 45 444 záznamů. Současně probíhalo ověřování soupisu knih z *Německého katalogu provenience* S. H. Liebena v rámci přípravy na restituční řízení.

V historické části fondu proběhla průběžná revize 203 knih zapsaných do Centrální evidence sbírek. V průběhu roku bylo do evidence zapsáno dalších 131 svazků. Současně k záznamům knih v elektronickém katalogu začaly být postupně připojovány skeny titulních listů.

V Multimediálním centru byl zpřístupněn *Archiv vizuální historie USC Shoah Foundation* obsahující nahrávky rozhovorů s lidmi, kteří přežili šoa nebo k tomuto období mohli podat svědectví. Služby oddělení byly rozšířeny o prodej publikací muzea.

f) Zastoupení v domácích a zahraničních organizacích

ŽMP mělo svého zástupce na pravidelném výročním zasedání Asociace evropských židovských muzeí i na zasedáních Asociace muzeí a galerií ČR. Kurátorka uměleckých sbírek M. Sidenberg zastupuje ŽMP ve správní radě Evropského institutu odkazu šoa, kde iniciovala vznik projektu profesionálního vzdělávání v oblasti uloupených uměleckých děl (*Provenance Research Training Program – PRTP*). M. Veselská působí jako členka výboru Asociace evropských židovských muzeí, v roce 2012 se zúčastnila *Curatorial Education Programme* v Židovském muzeu ve Frankfurtu nad Mohanem.

ŽMP je dvěma pracovníci – Z. Pavlovskou a J. Šplíchalovou – zastoupeno v české delegaci International Holocaust Remembrance Alliance - IHRA (dříve Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research – ITF). Obě se zúčastnily zasedání v červnu v Mechelenu a v prosinci v Lutychu.

Vedoucí Oddělení pro dějiny šoa Michal Frankl od roku 2012 zastupuje ŽMP v Pražském centru židovských studií při Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Ředitel ŽMP Leo Pavlát nadále působil jako člen správní rady Akademie múzických umění, člen Rady Česko-německého diskusního fóra a nově rovněž jako člen Redakční rady Nakladatelství Academia.

8

Příprava nových expozic a transformace muzea

V návaznosti na dramaturgický plán nových expozic muzea pokračovala příprava nové expozice *Židé v českých zemích, 10.-18. století* v Maiselově synagoze. Bylo vypsáno výběrové řízení na architekta nové expozice a generálního projektanta budovy. Vítězem se stal Ing. Arch. Hynek Fetterle. Následně architekt ve spolupráci s tvůrci expozice I. Cermanovou a A. Putíkem vypracoval architektonicko-výtvarnou studii expozice a digitální 3D modelu expozice. Zároveň proběhla jednání s Muzeem hlavního města Prahy ohledně nejvýznamnějšího audiovizuálního exponátu nové expozice – několikaminutového 2D průletu pražským Židovským Městem podle Langweilova modelu Prahy. Uskutečnila se též jednání ohledně realizace této projekce s firmou AV Media.

V rámci projektu transformace schváleného správní radou muzea pokračovaly též činnosti spjaté se vznikem nového Rezervačního a informačního centra. S vědomím správní rady byly též vytyčeny projekty, které chce ŽMP realizovat v příštích letech v závislosti na svých finančních možnostech:

- Vybudování druhého auditoria v zimní modlitebně Španělské synagogy – promítacího sálu s nabídkou programů ke stávající expozici během dne a speciálními filmovými programy, ať již filmu dokumentárního, nebo hraného pro veřejnost večer.
- Zřízení nové prodejny v Klausově synagoze propojením stávající prodejny se současným Rezervačním centrem.
- Instalace dvou infokiosků, a to po jednom u Maiselovy synagogy nebo ve Španělské synagoze na straně jedné a u Pinkasovy synagogy na straně druhé.
- Zpevnění cest na Starém židovském hřbitově.
- Vypracování studií dalších projektů transformace jako podkladů pro žádosti o získání finančních prostředků (nová expozice dětských kreseb v současné Galerii Roberta Guttmanna, expozice ve Španělské, Pinkasově a Klausově synagoze a Obřadní síni).

V souvislosti s novým vizuálním stylem muzea doznaly změn základní muzejní tiskoviny – tříměsíční Zpravodaj, který v roce 2012 začal vycházet v nové grafické úpravě pouze elektronicky, doplnil dvouměsíční tištěný programový přehled, obsahující základní informace o památkách ve správě muzea, jeho stálých expozicích a aktuálně připravovaných akcích v oblasti výstav, koncertů, programů pro rodiče a děti, komentovaných prohlídek, přednášek a diskusních večerů. Dále byla připravena nová podoba výroční zprávy muzea, vstupenek, letáků ke vstupenkám, vizitek zaměstnanců a pracovních oděvů pracovníků ostrahy. Nový vizuální styl včetně loga se také uplatnil u grafické podoby nových publikací a při reedicích publikací starších.

Pozornost byla rovněž věnována novým webovým stránkám ŽMP. Vítězem výběrového řízení na jejich vytvoření se stala firma Nux, s.r.o. Ve spolupráci s ní, na základě dříve zpracovaného auditu webových stránek firmou Naviga 4 a s přihlédnutím k prezentacím relevantních institucí v ČR i zahraničí byla vytvořena struktura nových webových stránek ŽMP s popisem jednotlivých funkcionalit a návrhem domovské stránky a podstránek včetně grafické podoby.

Cílem projektu transformace muzea je též aktivněji zapojit veřejnost do činnosti ŽMP. I v roce 2012 tak muzeum v rámci činností své Společnosti přátel rozvíjelo dobrovolnický program, který byl zahájen na

podzim 2011. Činnosti dobrovolníků se využívalo nejčastěji při pořádání kulturních akcí, v menší míře se dobrovolníci zapojili do odborných činností (například přepisování rozhovorů s pamětníky, archivace dokumentů, zpracování videozáznamů). Do dobrovolnického programu Židovského muzea v Praze bylo v roce 2012 přihlášeno 27 osob, přičemž většinu z nich tvořili studenti.

9

Akvizice

V roce 2012 proběhla 3 řádná zasedání a 2 mimořádná jednání Sbírkotvorné komise ŽMP za účasti externích spolupracovníků. Přírůstky do muzejních sbírek pocházely v roce 2012 převážně z darů – 107 předmětů darovali jednotlivci z tuzemska i ze zahraničí, přičemž zhruba třetinu tohoto počtu představuje odkaz Anny Fialové z Bratislavy, který zahrnoval mimo šperků a výtvarných děl také předměty z vybavení židovské domácnosti z první poloviny 20. století. Nakoupeno bylo 43 předmětů. Zároveň bylo na základě výsledků mimořádné inventarizace vyřazeno ze sbírek 125 předmětů, a to převážně z důvodu pozbytí charakteru sbírkového předmětu nebo neslučitelnosti se sbírkovým programem ŽMP.

Knihovna ŽMP byla v roce 2012 obohacena o 1 075 svazků.

Soubor dóz na potraviny a koření,
konec 19. století

10

Vzdělávací aktivity

ŽMP stejně jako v minulých letech nabídlo prostřednictvím svého Oddělení pro vzdělávání a kulturu (OVK) četné pořady, programy a projekty.

Pobočka oddělení v Praze připravila 9 typů tematických přednášek a spolu s nimi 16 různých výtvarně nebo dramaticky pojatých interaktivních děl. Programy se týkaly nejrůznějších aspektů života Židů – tradic a zvyků, biblických dějin či dějin Židů v Čechách a na Moravě. Velká pozornost byla tradičně věnována výukovým programům s tematikou antisemitismu a šoa.

Pracovníci oddělení v roce 2012 dále rozvíjeli projekt *Naši nebo cizí? Židé v českém dvacátém století*, který připravují společně s Oddělením pro dějiny šoa a ve spolupráci s Institutem Tereziánské iniciativy. Projekt je financován z prostředků Evropské unie a MŠMT. V jeho rámci se postupně vytvářejí a školám nabízejí nové výukové materiály o holocaustu a dějinách Židů v českých zemích ve 20. století. Široké uplatnění našel v roce 2012 workshop *Nevítání cizinci* vytvořený v roce předchozím, věnovaný židovským uprchlíkům do Československa a krizi uprchlické politiky v roce 1938. K němu v roce 2012 přibyl další nový *Workshop o Petru Ginzovi*, na jehož vzniku se podílelo Gymnázium Přírodní škola a obecně prospěšná společnost Opona. Workshopy se uskutečnily na jaře a na podzim a jejich součástí bylo i uvedení amerického filmu *Poslední let Petra Ginze* režisérů Sandry Dickson a Churchilla Robertse.

Ukázkový workshop *Nevítání cizinci* připravilo ŽMP ve spolupráci s Gymnáziem Duhovka

V Praze se programů zúčastnilo 8 431 žáků a studentů, mimopražské semináře absolvovalo 1 010 osob. Kromě českých návštěvníků centra byly pořádány programy a semináře také pro zahraniční studenty. V roce 2012 se jich v pražské pobočce oddělení zúčastnilo 967 návštěvníků z Německa, USA, Anglie, Hong Kongu, Kanady, Nizozemí, Itálie a Francie.

Na začátku školního roku 2012/2013 se OVK již potřetí připojilo k Projektu *Krokus*, který pořádá irská organizace Holocaust Education Trust Ireland a každoročně se do něj zapojují školy po celém světě.

Účastníci od organizátorů obdrželi prostřednictvím oddělení cibulky žlutých krokusů, které žáci a studenti na podzim zasadili jako připomínku jednoho a půl milionu židovských dětí zavražděných během šoa. Projektu se prostřednictvím ŽMP zúčastnilo v České republice více než 180 škol i několik mateřských školek.

Oddělení na různých projektech spolupracovalo s řadou dalších institucí, např. s Národním institutem dětí a mládeže na literárně-historické soutěži *Daniel* či českou pobočkou OSN na sérii workshopů pro pražské i mimopražské školy k Mezinárodnímu dni památky obětí holocaustu.

Velká pozornost byla věnována programům pro pedagogy. Za účasti 38 učitelů proběhly čtyři dvoudenní semináře a jeden jednodenní seminář pro učitele *Židé, dějiny a kultura*. Významným, již tradičním partnerem, při dalším vzdělávání pedagogických pracovníků byl Památník Terezín, s nímž ŽMP pořádalo dva třídní semináře pro 100 učitelů na téma *Jak učit o holocaustu*. Ve spolupráci s Dokumentačním střediskem holocaustu v Bratislavě a Památníkem Terezín byl uspořádán seminář za účasti 25 pedagogů ze Slovenska. Za podpory MŠMT se v prostorách Oddělení pro vzdělávání a kulturu konal za účasti 34 učitelů navazující seminář pro pedagogy v rámci cyklu *Židé, dějiny a kultura*, který byl zaměřen na poválečnou historii židovského obyvatelstva. Další jednodenní semináře za účasti 40 osob byly připraveny pro pedagogy z Krajského zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum Nový Jičín a pro 35 pedagogů z Brna. V lednu 2012 se také uskutečnil první výjezdní seminář pro pedagogy v Ústí nad Labem, Klášterce nad Ohří a Varnsdorfu ve spolupráci s Yad Vashem, USC Shoah Foundation a Památníkem Terezín. Celkem se semináře zúčastnilo 50 pedagogů z jednotlivých míst.

V roce 2012 byl ukončen projekt *Centra vzdělávání a dialogu*, organizovaný ve spolupráci s Mezinárodním křesťanským velvyslanectvím Jeruzalém (ICEJ). Na závěr tohoto společného projektu, jehož prostřednictvím ICEJ nabízí školám přednášky lektorů vyškolených v Oddělení pro vzdělávání a kulturu na téma holocaust a antisemitismus, bylo uděleno 20 certifikátů, které svým nositelům umožňují přednášet na základních a středních školách.

Brněnská pobočka OVK rozvíjela své aktivity pro školy, zájmové a společenské skupiny nejen v Brně, ale i na dalších místech Moravy. Pro školy připravila workshopy, přednášky a besedy, kterých se přímo v prostorách oddělení uskutečnilo 39 pro 828 žáků a studentů, mimo něj 24 pro 778 žáků a studentů.

Vzdělávací aktivity pobočky v Brně byly též výsledkem spolupráce s dalšími institucemi. V roce 2012 se především spolu s Moravským zemským muzeem podílelo na výstavě *V utrpení a boji / brněnští Židé v osudových momentech XX. století*. Pracovnice ŽMP pro ni vytvořily výukový interaktivní program pro školy, kterého se v 35 workshopech přímo v expozicích zúčastnilo 661 žáků a studentů základních a středních škol. Osvědčila se dlouhodobá spolupráce s Muzeem romské kultury při výuce vzdělávacího programu *Šoa, porajmos, holocaust*, který se uskutečňoval jak v brněnských prostorách ŽMP, tak i Muzea romské kultury. Celkem 10 programů zde navštívilo 202 žáků a studentů. Pokračovaly výjezdy s pamětníky holocaustu na besedy po školách celé Moravy, zejména v rámci projektu *Naši nebo cizí? Židé v českém 20. století*. V Brně rovněž proběhly jarní a podzimní cykly seminářů pro učitele nazvané *Židé, dějiny a kultura*, kterých se v 8 přednáškových blocích zúčastnilo 114 zájemců.

Lektorka ŽMP prováděla i komentované prohlídky po židovském hřbitově v Brně. Uskutečnily se 4 pro 107 žáků a studentů. Na základě dohody se Židovskou obcí Brno byly též nabízeny prohlídky brněnské synagogy a mikve – uskutečnilo se jich 29 pro 721 žáků a studentů.

Nabídku brněnských výukových programů vhodně doplňovalo divadelní představení Divadla Kufr nazvané *Židovka aneb Žonglování se životem*, které vzniklo pod záštitou oddělení v Brně již v roce 2007. Toto divadelní představení, na něž vždy navázala beseda s pamětníkem, se v roce 2012 uskutečnilo šestkrát pro 149 žáků a studentů.

V roce 2012 pokračoval již třináctým rokem vzdělávací projekt ŽMP *Zmizelí sousedé*, určený žákům základních a středních škol. Na tomto projektu, mapujícím osudy obětí šoa přímo v místě bydliště účastníků projektu, pražská pobočka Oddělení pro vzdělávání a kulturu nadále spolupracovala s občanským sdružením Zapomenutí. Výsledkem projektu jsou výstavy, publikace i shromážděný archivní materiál a záznam výpovědí pamětníků. Projektu se doposud aktivně účastnilo téměř 200 škol a více než tisíc mladých badatelů.

I v roce 2012 dvě české verze výstavy formátu roll-up o 20 panelech putovaly po českých školách a dalších institucích. Studenti a žáci opět prezentovali projekt zejména v rámci semináře *Jak učit o holocaustu* v Památníku Terezín. Jedna z kopií je také trvale umístěna v předšálí Půdního divadla Magdeburšských kasáren v Památníku Terezín.

S projektem ŽMP *Zmizelí sousedé* se bylo možno seznámit také v zahraničí. Německou verzi výstavy se podařilo představit na 3 místech v Německu. Další anglická verze byla k vidění na několika místech v Anglii a Irsku (Holocaust Education Trust Ireland, Clifton House), kde také studenti rozvíjejí projekt vlastním pátráním. Výstava se rozšířila na Slovensko, kde byla na 4 místech.

Pracovnice oddělení Z. Pavlovská se kromě účasti na zasedání International Holocaust Remembrance Alliance (dříve I Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research) v Mechelenu a v Lutychu zúčastnila Mezinárodní vzdělávací konference v Památníku Yad Vashem v Jeruzalémě, kde ve vzdělávacím bloku o historii ghett za 2. světové války představila workshop *Ghetto Lodž*.

a) Večerní pořady v Oddělení pro vzdělávání a kulturu

Kulturní pořady pro veřejnost připravovaly v roce 2012 jak pražská, tak brněnská pobočka Oddělení pro vzdělávání a kulturu. V Praze se uskutečnilo 70 večerních programů pro 2 100 návštěvníků. Patřily k nim debaty na různá témata moderované publicistou Petrem Brodem (např. diskuze na téma *Život po katastrofě* s Martinem Šmokem nebo *Z Prahy do Prahy přes Terezín, Osvětim a Leningrad* s Evelinou Merovou), ale také čtyři koncerty (mj. Aneta Majerová a Petr Nouzovský – *Koncert k poctě Mieczysława Weinberga*; Alexandr Shonert – *Židovské housle*; vystoupení Mišpachy – *Připravte se na Purim s Mišpachou*; vystoupení Dua Ester – *Poklad židovských písní*). Z filmových představení zvlášť zaujaly filmy věnované romskému holocaustu: *Je to jen vítr...* maďarského režiséra B. Fliegaufa, „...to jsou těžké vzpomínky“ (dokumentární film M. Rychlíkové), *Žít! Ceija Stojka* (dokumentární film A. Juránkové) a dále *Poláci a Židé: 2. světová válka* ve spolupráci s Polským institutem v Praze. Uskutečnilo se také devatenáct prezentací knih s tematikou judaismu, antisemitismu a šoa spojených s diskusemi s autory či odborníky na danou problematiku. Takto byly například představeny knihy *Královské děti* R. Kaisera, kterou uvedla její překladatelka Erika Bezdíčková, *Stvořitelé a spasitelé* G. Brooksové, která zachycuje příběh slavné Sarajevské hagady, a *Brány spravedlivých: Synagogy Moravy, Slezska a Čech* architekta J. Klenovského. Zvláštní pozornosti se těšila prezentace publikace Helgy Hoškové – Weissové *Deník 1938–1945: Příběh dívky, která přežila holocaust*. Pokračoval přednáškový cyklus započatý v roce 2010 a 2011 (*Blízký východ včera a dnes a další navazující témata*). Byl zahájen nový cyklus *Judaismus očima židovských velikánů*, který představil významné židovské učence od středověku až po současnost (např. Jehudu ha-Leviho, Maimonida či Mosese Mendelsohna). Vedle těchto cyklů proběhl na konci roku 2012 volný cyklus Jana Fingerlanda *Židé jako lidé a jako obrazy*. V prostorách oddělení se rovněž uskutečnilo osm výstav uvedených vernisážemi. Patřily k nim například výstava fotografií Jindřicha Buxbauma z koncentračních táborů *Osvětim-Březinka* a *Treblinka*, výstava Jaroslava Klenovského *Brno židovské*, výstava barevných leptů izraelského umělce Tuvii Beeriho či výstava studentů Gymnázia Přírodní škola *Vedem: Cesta terezínských kluků stále pokračuje*.

Součástí doprovodného programu výstavy *Vedem: Cesta terezínských kluků pokračuje* tvořil i rozhovor s pamětníkem Jiřím Bradym přes skype

I v roce 2012 se oblibě těšily pořady pro rodiče s dětmi, které se konaly jednu neděli v měsíci a jichž se zúčastnilo na 200 osob. Pravidelně tyto programy podporuje Nadační fond obětem holocaustu.

Prostory pražské pobočky se rovněž staly dějištěm několika konferencí, podpořených ŽMP. Patřila k nim mimo jiné konference nazvaná *Židovská studia v 21. století. Praha – Evropa – Svět*, pořádaná Pražským centrem židovských studií při Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze nebo konference *Knaanic Language: Structure and Historical Background*, která se konala ve dnech 25. a 26. října 2012 rovněž ve spolupráci s Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy v Praze.

Brněnská pobočka OVK nabídla veřejnosti v podvečerních hodinách 67 pořadů, které navštívilo 1 530 návštěvníků. Byly mezi nimi cykly přednášek jako např. */Ne/tušené souvislosti a Z židovského soukromého práva brněnského rabína Šlomo Kučery* či *Polsko-židovské vztahy ve 20. století* doktoranda Filozofické fakulty Masarykovy univerzity Jaroslava Kadlece. Řadu posluchačů si našel cyklus *Čtení sluší každému*, ve kterém herci a herečky brněnských divadel četli ze svých oblíbených knih židovských autorů. Nechyběly prezentace knih jako Ješajahu Leibowitz *Úvahy nad Tórou* či Blanky Bergerové *Největší byznys mého života*. Tu přijel z Izraele do Brna představit její syn Avihou Efrat. Byly uvedeny projekce filmů *Poslední let Petra* Ginze, *Pražský student* a *Norimberský proces*. Posledně jmenovaný snímek byl doplněn diskusí s místopředsedou Ústavního soudu prof. JUDr. Pavlem Holländerem, DrSc. o nacistickém právu a odpovědnosti soudců. Velkému zájmu se těšily i besedy – mimo jiné s předsedou Židovské obce Brno ing. Pavlem Friedem (*Víra očima člověka – od holocaustu po současnost*) nebo spisovatelem Ivanem Krausem, který přijel společně se svojí ženou a potěšil nejen svým vzpomínáním, ale také četbou ukázek ze svých knih. Přízeň návštěvníků provázela i pořady, které představili sami členové Židovské obce Brno – *Za Holandskem nejen židovským*; *Brněnské období Fredyho Hirsche* PhDr. Aleny Mikovcové; *Když jsem já šel tou Židovskou branou* Zuzany Prudilové či *Vzpomínky na Čínu* Anny Hanusové-Flachové. Další přednášky pronesli zahraniční hosté – jako *Formování českého židovstva* amerického historika Hillela J. Kievala či *Poslední zkažené bašty německé nadvlády: politické židovské obce na Moravě v letech 1848-1919* prof. Michaela L. Millera. V nabídce nechyběly ani dva koncerty uskutečněné ve spolupráci s Židovskou obcí Brno – *Koncert hudby skladatelů meziválečného období* a koncert skupiny amerických židovských hudebníků *JazzPoint*.

Přímo v Oddělení pro vzdělávání a kulturu Brno se uskutečnilo 10 výstav zahájených vernisážemi či přednáškami autorů. Největší zájem vzbudily výstavy autorské, při nichž svá díla osobně představili sami tvůrci. Počátkem roku 2012 to byla výstava velkoplošných černobílých fotografií profesora Jindřicha Štreita *Brána naděje*. Emotivní bylo setkání s Janou Dubovou, která svou výstavou obrazů *Nezapomenu* připomněla nejen osud své vyražděné rodiny, ale všech obětí holocaustu. Nezapomenutelným setkáním se stala i návštěva Tuvii Beeriho, rodáka ze slovenských Topolčan, žijícího od roku 1948 v Tel Avivu. Ten představil kolekci svých barevných leptů.

V nabídce pořadů pro rodiče s dětmi pokračoval cyklus nedělních dílen, který od podzimu 2012 nesl nový název *Jak se žilo v biblických dobách...* Formou vyprávění a různých výtvarných technik přibližuje nejmladším návštěvníkům život ve městech a na vesnicích v době vzniku Bible.

b) Koncerty ve Španělské synagoze a další kulturní akce pro veřejnost

Mimo akcí pořádaných v rámci Polské sezóny, kterým je věnován samostatný oddíl, ŽMP ve Španělské synagoze přímo organizovalo nebo spolupracovalo na uspořádání řady koncertů a filmových představení.

Při příležitosti Mezinárodního dne památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti se na koncertě připraveném spolu se Židovskou obcí v Praze představil 28. ledna izraelský mužský sbor Zimratya Choir a Robert Hugo zahrál skladby Felixe Mendelssohna-Bartholdyho a Antonína Matznera pro varhany.

Slavnostní koncert při příležitosti Mezinárodního dne památky obětí holocaustu ve Španělské synagoze

Dne 26. března proběhl ve spolupráci s Českým rozhlasem jeden ze čtyř večerů koncertní sezóny Euro-radia věnované hudbě, která se v repertoáru hudebních těles vyskytuje jen vzácně. V programu *Sny a modlitby* přenášeném ze Španělské synagogy 13 národními rozhlasovými sítě Evropské vysílací unie v Evropě, Austrálii na Novém Zélandu, zazněly skladby Sheily Silver, Jana Duška a Osvaldo Golijova v podání Orchestru BERG s dirigentem Peterem Vrábelem. Jako sólisté se představili sopranistka Irena Troupová, violoncellistka Dominika Weiss Hošková a klarinetista Irvin Venyš.

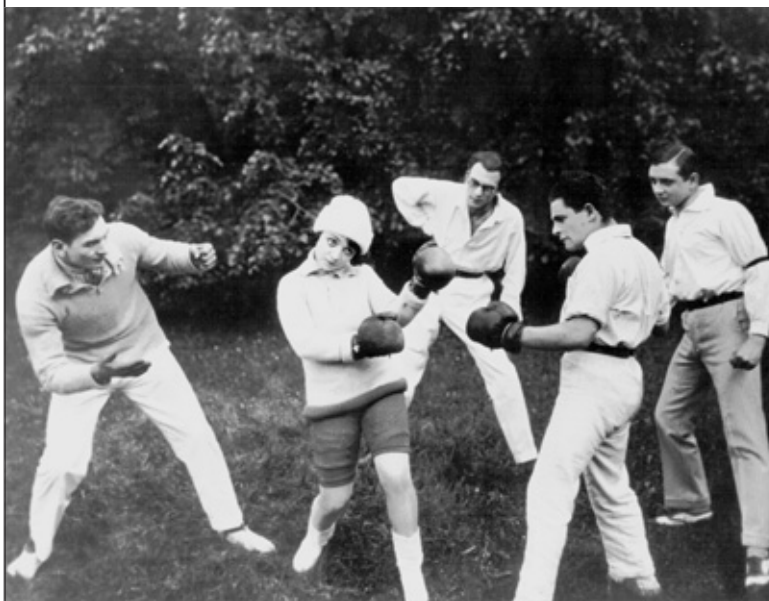
O měsíc později, 26. dubna, vyvrcholil ve Španělské synagoze další koncertní cyklus, a to III. ročník *Bienále Kafka/Borges – Praha/Buenos Aires*, jehož pořadatelé byly Společnost Franze Kafky a Fundación Internacional Jorge Luis Borges. Cílem tohoto cyklu pořadů bylo na příkladu díla dvou světoznámých spisovatelů představit argentinskou a českou kulturu. ŽMP se jako partner cyklu stalo hostitelem závěrečného koncertu *K počtě dvou zemí*, kdy v podání Stamicova kvarteta zazněla díla Leoše Janáčka, Astora Piazzolly a Bohuslava Martinů.

ŽMP se rovněž stalo partnerem 21. ročníku Svatováclavských slavností v Praze. V jejich rámci se ve Španělské synagoze 13. září 2012 uskutečnil koncert přední izraelské zpěvačky a interpretky středověkých písní *Jill Rogov*, která za doprovodu kytary představila tradiční židovskou hudbu v hebrejštině, ladino, jidiš, aramejštině, kurdštině a arabštině.

Ve dnech 15. a 16. října se v rámci cyklu *Cinegoga*, jehož iniciátorkou a dramaturgyní je kurátorka sbírky vizuálního umění M. Sidenberg, uskutečnil již čtvrtý ročník projekcí klasických němých filmů se současnou živou hudbou ve výjimečném prostředí Španělské synagogy. Tentokrát byl uveden snímek amerických filmových tvůrců z evropské (rakouské) produkce *Mizrech un majrev* (Východ a Západ, 1923) režiséra Sidney M. Goldina, restaurovaný a digitalizovaný Národním centrem pro židovský film (The

Z filmu *Východ a Západ*
© The National Center for Jewish Film

National Center for Jewish Film) při Brandeisově univerzitě ve Waltham, MA, s nímž ŽMP v rámci projektu *Cinegoga* pravidelně spolupracuje. K filmu vznikla na objednávku Orchestru BERG pod vedením jeho uměleckého šéfa a dirigenta Petera Vrábela nová hudba z dílny skladatele Jana Duška.

ŽMP se současně podílelo na již sedmém ročníku koncertního projektu *Světlo porozumění* konzervativní židovské kongregace Bejt Praha a kostela Svatého ducha (7. listopadu). Mezi dalšími uskutečněnými akcemi byl dále např. koncert *Výboru pro péči o Prix Irene* (1. prosince).

Ve Španělské synagoze dále i v roce 2012 probíhaly pravidelné koncerty pořádané agenturami BM Art a MF Reklama.

Kytarista Lubomír Brabec dokončil v roce 2012 dvanáctý abonentní cyklus koncertů klasické hudby nazvaný *Lubomír Brabec uvádí Pražské hudební večery ve Španělské synagoze*.

Dne 12. dubna se uskutečnil koncert pěveckého sboru *Pueri gaudentes* spolu s izraelským pěveckým sborem Moran.

Dne 13. května se uskutečnil koncert skupiny *Létající rabín* nazvaný *Franz Kafka Prague Klezmer Ensemble*, na němž byly předvedeny klezmerové melodie.

Celkem se v roce 2012 takto uskutečnilo ve Španělské synagoze 222 koncertů.

c) Polská sezóna v Židovském muzeu

Kulturní pořadům ŽMP v roce 2012 dominovala *Polská sezóna*, která navázala na úspěšnou *Izraelskou sezónu* z roku 2011. Cílem bylo představit českému publiku nejen dějiny kdysi největší židovské komunity v Evropě, ale i současnou polskou židovskou kulturu a její přijetí. Projekt připravený spolu s Polským institutem v Praze a podpořený Česko-polským fórem zahrnoval besedy s odborníky na nej-různější historická a společenská témata z obou zemí, hudební vystoupení předních polských skupin navazujících na židovské hudební tradice a projekce nejnovějších děl polské kinematografie zaměřených na polsko-židovské vztahy ve 20. století.

Cyklus 24. dubna zahájil ve Španělské synagoze koncert hudební skupiny *Cukunft*, která pod vedením kytaristy Raphaela Rogiňského ve svých skladbách spojila prvky tradičního klezmeru, jazzu a rocku.

Pro hudbu skupiny Cukunft je charakteristické propojení tradice s dynamickým a moderním zvukem

O den později programový ředitel Muzea historie polských Židů Albert Stankowski představil v prostorách Oddělení pro vzdělávání a kulturu svou nově vznikající instituci. Součástí jeho vystoupení byla i internetová prezentace projektu *Virtuální štetl*, mapujícího historii a osudy židovských obcí v Polsku. Jarní část cyklu zakončilo 2. května promítání celovečerního dokumentu o ztraceném světě haličských štetlů *Po-lin. Střípky paměti*.

Do letní části Polské sezóny byl 18. července zařazen koncert skupiny *Shofar*, která propojuje jazzovou improvizaci s náboženskou chasidskou hudbou z oblasti dnešní Ukrajiny a Moldavska.

Podzimní díl cyklu uvedlo 19. září promítání filmu Pawła Łozińskiego *Místo narození* (Miejsce urodzenia, 1992), jenž byl natočen na motivy textu Henryka Grynberga. Po projekci dokumentu, jenž získal mnoho ocenění, ale vyvolal i řadu kontroverzí, následovala diskuse s izraelským architektem, akademikem a honorárním konzulem Polské republiky v Jeruzalémě Zeevem Baranem a historikem a Piotrem Zycho-wiczem, redaktorem měsíčníku *Uważam Rze – Historia*, který se specializuje na problematiku dějin polsko-židovských vztahů.

Piotr Paziński © P. Paziński

Dne 24. října se jako další část projektu Polská sezóna uskutečnilo setkání s prozaikem a esejistou *Piotrem Pazińským*, autorem novely *Letní byt* (Pensjonat), který představil současnou židovskou kulturu v Polsku a židovský měsíčník *Midrasz*.

Hvězdou posledního koncertu Polské sezóny se stal polský hudebník německého původu *André Ochodlo*, jeden z nejvýznamnějších světových interpretů písní v jazyce jidiš, který vystoupil ve Španělské synagoze 6. listopadu společně s *Odem Trio*. Vystoupení navázalo na Ochodlův nejnovější projekt

André Ochodlo © K. Maleszka

Layla, v jehož rámci současní polští skladatelé komponovali hudbu inspirovanou texty významných básníků tvořících v jidiš.

Slavnostní zakončení Polské sezóny ve Španělské synagoze zajistila 14. listopadu distribuční premiéra nejnovějšího filmu Agnieszky Hollandové *V temnotě* za osobní účasti režisérky. Drama, nominované na cenu americké filmové akademie Oscar za nejlepší cizojazyčný snímek roku 2012, bylo natočeno podle skutečných událostí, které se odehrály v nacisty okupovaném Lvově (tehdy Polsko, nyní Ukrajina).

Z filmu *V temnotě*

d) Připomínka deportací roku 1941

ŽMP věnovalo velkou pozornost připomínce 71. výročí transportů Židů z Čech a z Moravy do ghatt v Lodži a v Terezíně a 14. října a 25. listopadu zpřístupnilo zdarma Pinkasovu synagogu. Celý den byli v Památníku přítomni pracovníci Oddělení pro dějiny šoa, kteří pomáhali návštěvníkům s orientací, s vyhledáváním dat o zemřelých v Terezínských pamětních knihách a v databázi obětí. Cílem bylo zpřístupnit Památník jako významné místo paměti i české veřejnosti. S úspěchem se setkaly také komentované prohlídky, jež byly zaměřeny na vznik, historii a funkci Památníku v kontextu české kulturu připomínání holocaustu.

Jedna z komentovaných prohlídek
Pinkasovy synagogy

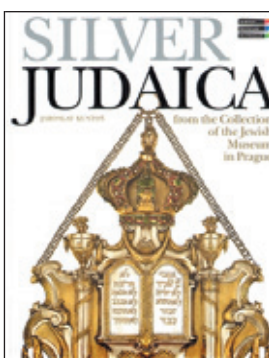

12

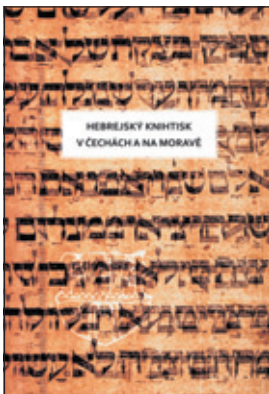
Publikace

ŽMP vydalo v roce 2012 pět větších publikací.

K výstavě *Židovská magie v díle Marka Podwala* připravil její kurátor A. Pařík stejnojmenný katalog. Kniha vedle úvodní studie Elishevy Carlebach, profesorky židovské historie a kultury na Columbijské univerzitě v New Yorku, přináší vyobrazení všech téměř 80 vystavených děl.

Jako pokračování řady katalogů věnujících se sbírkám Židovského muzea v Praze, byl vydán výběrový katalog sbírky stříbrných rituálních objektů *Silver Judaica from the Collection of the Jewish Museum in Prague*, který obsahuje přibližně desetinu této části sbírkového fondu. Textová část knihy, jejímž autorem je kurátor sbírky kovů a trojrozměrných předmětů ŽMP Jaroslav Kuntoš, se nejprve věnuje vlastní struktuře sbírky, jejímu časovému rozvrstvení a jednotlivým výrobním lokalitám. Dále analyzuje poměr objektů domácího a zahraničního původu a jejich vzájemné vazby a zabývá se zvláštním postavením židovských výrobců, rozdílů v jejich produkci v různých regionech, jejich podílem na celkovém množství rituálních předmětů a snaží se objasnit důvody poměrně malého počtu předmětů vzešlých z jejich dílen. V závěru upozorňuje na zásahy rakouského státu na počátku 19. století, silně ovlivňující strukturu a počty objektů dochovaných do současnosti, a vysvětluje, jakými způsoby jednotlivé židovské komunity tuto situaci řešily. Katalogová část je členěna do skupin podle jednotlivých druhů předmětů a obsahuje 475 položek s údaji o příslušných objektech. Součástí katalogu je místní a jmenný rejstřík.

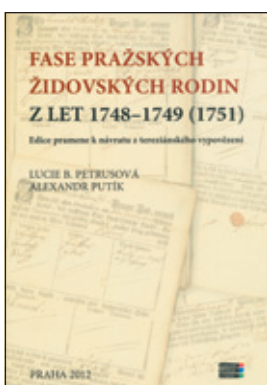

Současně s výstavou *A nebudete muset chodit za rabínem. 500 let hebrejského knihtisku v Čechách a na Moravě* vydalo ŽMP spolu s nakladatelstvím Academia v češtině a angličtině monografii *Hebrejský knihtisk v Čechách a na Moravě*. Tým odborníků z akademických institucí v České republice i zahraničí se v ní podrobně věnuje různým aspektům tématu a začleňuje jej do širšího kontextu. Studie Pavla Sládka z širšího kulturně historického hlediska ukazuje, jak fenomén hebrejského knihtisku v jeho počátcích vnímali, hodnotili a využívali jeho současníci. První studie editorky Olgy Sixtové podává přehled pražského hebrejského knihtisku v letech 1512-1672, ve druhé se autorka podrobně věnuje nejstaršímu období vývoje typografie a výzdoby pražských hebraik a předkládá podrobnou bibliografii prvních zhruba padesáti let jejich existence (1512-1569). Shromáždění jedinečného souboru obrazového materiálu dále umožnilo vznik původní studie Petra Voity, jež v novém světle poukazuje na míru integrace prvních pražských židovských tiskařů s jejich křesťanskými kolegy a dobovými estetickými trendy. Statě Andrey Jelínkové a Lenky Veselé čtenářům přibližují hebrejský knihtisk v Prostějově a křesťanskou hebrejskou typografii v Čechách. Shlomo Z. Berger nahlíží pražské vydavatelské podnikání v jazyce jidiš v porovnání s dalším významným centrem židovského knihtisku, Amsterdamem. Otázkám cenzury a udavačským aférám se ve svém příspěvku na základě zpracování dosud nepublikovaných archivních materiálů věnuje Alexandr Putík. Studie Ivety Cermanové se na postavě předního pražského židovského intelektuála Mošeho Israele Landaua zaměřuje na poslední tvořivé období historie hebrejského knihtisku v českých zemích. Kniha je ilustrována více než dvěma sty fotografiemi tisků z desítky sbírek z celého světa. Většina z nich je takto publikována vůbec poprvé.

V závěru roku 2012 byla rovněž ve spolupráci s nakladatelstvím Academia vydána i kniha *Archa paměti. Cesta pražského židovského muzea pohnutým 20. stoletím*. Její autorka, vedoucí Oddělení dokumentace Magda Veselská, v ní vytvořila vůbec první monografii věnovanou osudům Židovského muzea v Praze. Chronologicky vyprávěný příběh muzea začíná skromnými počátky předválečného muzejního spolku, který navzdory mnoha těžkostem shromáždil výjimečnou sbírku. V druhé kapitole navazuje popis

heroického úsilí pracovníků pražské židovské obce, jimž se za německé okupace podařilo pod hlavičkou muzea bezpečně uschovat majetek protektorátních židovských obcí. Závěrečná pasáž této části je věnována podrobné analýze často opakované hypotézy o „muzeu vyhynulé rasy“, přičemž přináší zcela nová a překvapivá zjištění. Pro chaotické poválečné období, jímž se zabývá následující kapitola, zase byla rozhodující rozvaha a odhodlání nemnohých pracovníků muzea, kteří dokázali uchovat rozsáhlé muzejní sbírky v celistvosti. Existence židovského muzea v nepříznivých podmínkách antisemitsky naladěného komunistického režimu je předmětem čtvrté části; toto období se vyznačovalo neustálým bojem o uhájení vlastní existence. Časová osa je pak uzavřena epilogem ředitele muzea Leo Pavláta, který charakterizuje práci muzea poté, co bylo v říjnu 1994 vráceno svým původním vlastníkům. Text se opírá především o dochovaný, mnohdy dosud systematicky nezpracovaný archivní materiál a přináší řadu zcela nových poznatků o této svébytné kapitole židovských dějin v českých zemích.

Další publikace ŽMP roku 2012, *Fase pražských židovských rodin z let 1748-1749 (1751)*, přináší edici významného pramene k dějinám pražských Židů, který je uložen v archivu Židovského muzea v Praze. Edici připravila L. B. Petrusová ve spolupráci s A. Putíkem. Fase (přiznání) vyplňovaly hlavy židovských rodin při návratu do Prahy po odvolání tereziánského vypovězení z let 1745-1748. Soubor 1473 přiznání pořízený pro evidenční potřeby židovské samosprávy fakticky nahrazuje úřední souhrnný soupis pražských Židů. Publikace doplňuje ediční řadu soupisů židovského obyvatelstva vydávané Národním archivem.

Jako každý rok vyšel odborný časopis *Judaica Bohemiae* (ročník XLVII), který je od roku 2009 vydáván opět dvakrát ročně (v letech 1994-2008 byla publikace ročenkou). Číslo 47 (2011) 1 přineslo mimo jiné studii Marie Malivánkové Waskové o vývoji a zániku středověké židovské obce v Plzni, příspěvek Petera Kónyi o dějinách židovské obce v Prešově, článek Adama Dobeše, zabývající se historickým pozadím málo známých protizidovských incidentů, k nimž roku 1859 došlo v jihočeských městech Jindřichově Hradci a Nové Bystřici, a studii Andrey Jelinkové o válečných i poválečných osudech terezínských knih. Číslo 47 (2011) 2 přineslo studii Marie Buňatové o obchodních vztazích mezi pražskými a krakovskými Židy v předbělohorské době, příspěvek Ivo Cermana o takřka zapomenutém díle *Jüdischer Blut-Eckel* (1753) z pera Aloise von Sonnenfels, sepsaného na obranu Židů proti nařčení z používání křesťanské krve, a detailní rozbor nového pramene k procesu známého rabína Jom-Tov Lipmanna Hellera z let 1629-1630 od Alexandra Putíka. *Judaica Bohemiae* byla již v roce 2008 zařazena na *Seznam recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR* a do prestižní vědecké databáze *Web of Science* (citační rejstřík *Arts & Humanities Citation Index*). Roku 2009 byl časopis zařazen také do bibliografické a citační databáze společnosti *Elsevier, Scopus*. Na obsahu časopisu se pravidelně podílejí vedle českých i zahraniční přispěvatelé.

Ke všem výstavám v Galerii Roberta Guttmanna byly současně vydány skládačky či informační letáky se základními informacemi. Průběžně, podle aktuální potřeby, byly doplňovány již dříve publikované knihy, zejména průvodce, pracovní listy a letáčky.

13

Spolupráce s institucemi

a) Odborná spolupráce a zápůjčky

ŽMP i v roce 2012 spolupracovalo s četnými domácími a zahraničními politickými, administrativními, kulturními, akademickými a vzdělávacími institucemi. V různých oblastech činnosti se jednalo o 190 tuzemských a 121 zahraničních subjektů.

Četné zápůjčky sbírkových předmětů směřovaly do organizací v České republice. Sloužily především liturgickým účelům jednotlivých židovských obcí. Nejvíce předmětů přitom bylo zapůjčeno Židovské obci v Praze a v Brně, dále židovským obcím v Plzni, Karlových Varech, Děčíně, Ostravě, Teplicích, Liberci a Olomouci.

Další zápůjčky směřovaly do muzeí či synagog dokumentujících život místních židovských komunit. ŽMP se však svými zápůjčkami účastnilo též výstav pořádaných v České republice jinými organizacemi. Konkrétně se jednalo o zápůjčky v rámci výstavních projektů *V utrpení a boji / brněnští Židé v osudových momentech XX. století* (Moravské zemské muzeum v Brně) a *Monarchie. Dětský svět* (Národní muzeum v Praze). K nejzajímavějším novým projektům na území České republiky patřila zápůjčka pro synagogu v Kolíně. Tento soubor předmětů bude v dalších deseti letech s obměnami vypůjčován každou výstavní sezónou.

Mezi zápůjčkami do zahraničí představovalo významnou položku 19 originálů textilních předmětů pro European Patchwork Meeting, konaný ve francouzském Sainte Marie aux Mines. Pokračovaly také zápůjčky originálů dětských kreseb z Tereziína pro United States Holocaust Memorial Museum ve Washingtonu, stejně jako spolupráce s nadací Czech Memorial Scrolls Trust v Londýně a Židovským muzeem v Berlíně. Další významnou zahraniční zápůjčkou byla prezentace dvou pláten Maxe Ernsta v rámci jeho retrospektivy v Albertině ve Vídni.

Z expozice ŽMP na 18. ročníku Evropského patchworkového setkání

ŽMP poskytlo i v roce 2012 desítky povolení k užití materiálů ŽMP pro knižní, časopisecké, propagační a studijní účely, stejně jako k fotografování a natáčení v objektech ŽMP.

Podstatná byla i spolupráce s institucemi a neziskovými organizacemi v oblasti vzdělávání a kultury, zmiňovaná samostatně na příslušném místě této zprávy.

Jako součást spolupráce se školami byla v restaurátorských dílnách ŽMP zajištěna praxe pro dvě studentky restaurování z Vyšší odborné školy grafické a Střední průmyslové školy grafické v Praze. Pracovníci Odboru sbírek se dále podíleli na oponentuře závěrečných prací Školy muzejní propedeutiky Asociace muzeí a galerií České republiky. Odborní pracovníci ŽMP dále osobně či písemně poskytovali informace a konzultace nezbytné pro činnost dalších institucí, odborníků různých oborů, obnovu památkových objektů a přípravu expozic na různých místech České republiky. Ředitel muzea Leo Pavlát tak jako dříve zpracovával odborná vyjádření pro učebnice, usilující o udělení doporučující doložky MŠMT, a v médiích i pro interní potřebu FŽO se vyjadřoval k problematice antisemitismu.

b) Účast na dalších projektech

ŽMP se v roce 2012 účastnilo několika festivalů a akcí, pořádaných jinými institucemi. Vedle úspěšného zapojení do akcí Ledová Praha (3.-5. února), Dny evropského kulturního dědictví (12. září) a Dny otevřených dveří UNESCO (2. prosince) se jednalo o již 9. ročník Pražské muzejní noci (9. června). ŽMP jako jedna z 39 muzeí, galerií a dalších kulturních institucí při této příležitosti zpřístupnilo dva objekty – za necelé tři hodiny navštívilo Maiselovu synagogu, kde probíhal i program pro děti, 1 333 a Španělskou synagogu 1 765 návštěvníků.

Během Pražské muzejní noci byli návštěvníkům k dispozici průvodci

ŽMP již tradičně věnovalo pozornost veřejnému připomínání šoa. Den památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti byl připomenut zvláštním koncertem ve Španělské synagoze. V Pinkasově synagoze byla 8. března ve spolupráci s Tereziňskou iniciativou uspořádána tryzna na paměť vyvraždění tereziňského rodinného tábora v Auschwitz-Birkenau roku 1944.

Židovské muzeum v Praze bylo i v roce 2012 jedním z partnerů veřejného předčítání jmen obětí šoa z Čech a Moravy, které každoročně organizují Nadační fond obětem holocaustu a Institut Tereziňské iniciativy. Vzpomínková akce v den Jom ha-Šoa ve ha-gvura, připomínajícím povstání ve varšavském ghettu (19. 4. – 16. 5. 1943), se konal 18. dubna v centru Prahy na náměstí Míru.

Oded Ezer během přednášky o *Nové americké hagadě*

Na 20. března připravilo ŽMP ve spolupráci s Velvyslanectvím USA a Velvyslanectvím Státu Izraele program pro celou rodinu pod názvem *Hagada – vyprávění s otevřeným koncem*. V rámci interaktivních dílen se děti mohly dozvědět o tradici židovského kalendáře a symbolice hebrejské abecedy, zájemci z řad dospělých se seznámili s ilustracemi hagad ze sbírek muzea a setkali se s autory výstavy *A vypravuj synu svému...*, která byla v muzejní Galerii Roberta Guttmanna k vidění v roce 2011. Součástí projektu byly i tematické přednášky: Marca Michaela Epsteina, profesora židovských studií na Vassar College v Poughkeepsie v USA, a autora výpravné monografie o středověkých hagadách a jednoho z nejuznávanějších izraelských typografů Odeda Ezera, který představil svou nejnovější knihu *Nová americká hagada*.

ŽMP spolu s Centrem pro současné umění DOX dále podpořilo projekt *Artwall:Link*, který od dubna do května 2012 pod záštitou primátora hl. města Prahy B. Svobody realizovalo občanské sdružení c2c Kruh kurátorů a kritiků. Práce 11 mladých českých i zahraničních umělců při něm byly vystaveny na obecně přístupných reklamních plochách a v na první pohled skryté on-line galerii, dostupné po načtení doprovodných QR kódů. Příspěvek ŽMP spočíval v poskytnutí fotografií z let 1942-1944 pro prezentaci Daniely Deutelbaum *Už jsme zabavili*, věnovanou znepokojivé paralele mezi současnými předměty denní potřeby a předměty, konfiskovanými židovskému obyvatelstvu během druhé světové války.

ŽMP se rovněž stalo partnerem scénického čtení z dopisů a básní Ilse Weber, které se uskutečnilo 24. září 2012 v Goethe Institutu při příležitosti českého vydání knihy Ulrike Migdal *„Kdy skončí naše utrpení: dopisy (1933-1944) a básně z Terezína“*.

V rámci projektu *Artwall: Link* bylo využito na 250 plakátů v tramvajích a 10 citylightů na zastávkách MHD

14

Údržba a rekonstrukce

Provozní odbor muzea tak jako v předchozích letech především průběžně zabezpečoval odbornou správu 15 objektů nebo jejich částí, které má muzeum pronajaty ke své činnosti od Židovské obce v Praze nebo její akciové společnosti Matana, a dále depozitářů knihovny muzea v pronajatém objektu v Praze 4. Prováděné činnosti zahrnovaly opravy a rekonstrukce stavebních a technologických částí staveb, úklid a údržbu objektů, údržbu a rozvoj integrovaného zabezpečovacího systému, péči o zeleň na židovských hřbitovech a před Maiselovou synagogou, zajištění povinností v oblasti požární ochrany a bezpečnosti a ochrany zdraví pracujících, zajištění podnájmu prostor v synagogách a podnájmu tržních míst. Provozní odbor též spolupracoval na zajištění provozu výpočetní techniky formou outsourcingu.

Z konkrétních realizačních činností je třeba zmínit především: renovaci střechy Klausové synagogy, dílčí opravy střechy a říms u Maiselovy synagogy, rekonstrukci rozvodů vody a kanalizace a chlazení v depozitáři Maiselovy synagogy, vylepšení vzduchotechniky v depozitáři Maiselovy synagogy, zateplení a vybudování nové podlahy nad depozitářem Maiselovy synagogy, rekonstrukci vitrážových oken a souvisejících kovářských a zámečnických konstrukcí v synagoze v Golčově Jeníkově, výměnu chladicí jednotky v restaurátorské dílně papíru, technologické úpravy topení Španělské synagogy, opravu havarijního stavu stropních omítek v Obřadní síni včetně sanace stropních konstrukcí a podlah v podkroví, opravu havarijního stavu sádkartonových konstrukcí v podkroví administrativní budovy včetně obnovy protipožárních nátěrů dřevěných konstrukcí a zajištění odborné prohlídky synagogy v Golčůvě Jeníkově statikem. Dále byla bezpečnostně posouzena synagoga v Golčově Jeníkově a následně vypracována projektová dokumentace k zabezpečovacímu kamerovému systému, byly provedeny zednické opravy objektu správce hřbitova Fibichova, uskutečnily se čisticí a restaurátorské opravy stěn se jmény obětí v Pinkasově synagoze. Ve spolupráci s firmou ChemEko byl zaveden systém podnikové ekologie včetně souvisejících koncepčních a provozních úprav v administrativní budově.

Střecha nad objektem mikve u Pinkasovy synagogy po generální opravě

Péče o zeleň na Starém židovském hřbitově a hřbitově ve Fibichově ulici zahrnovala po předchozím projednání s relevantními orgány pokácení 13 dožívajících a nebezpečných stromů na Starém židovském hřbitově.

V oblasti výpočetní techniky byla zajištěna potřebná obměna nevyhovujících zařízení. Byly zajištěny potřebné softwarové licence, ŽMP začalo pro svou elektronickou poštu užívat službu Office365 pro akademické instituce, každý uživatel získal plnou funkcionalitu řešení, postaveném na Exchange od firmy Microsoft.

Podstatnou část činnosti provozního odboru v roce 2012 tvořily práce související s transformací muzea.

V případě přípravy nové expozice v Maiselově synagoze se uskutečnilo výběrové řízení na architekta a generálního projektanta akce *Stavební úpravy a nová expozice Maiselovy synagogy*, s vítězem arch. H. Fetterlem byla uzavřena smlouva na zpracování projektové dokumentace a inženýrskou činnost. Byly provedeny nezbytné průzkumy, zpracována dokumentace pro stavební povolení a rozpracována prováděcí dokumentace. Na část projektu „sociální zařízení Maiselovy synagogy“ zpracoval projektovou dokumentaci arch. L. Kovář včetně obstarání stavebního povolení.

Dále proběhlo výběrové řízení na generálního projektanta akce *Rezervační a informační centrum ŽMP v Maiselově ulici*. S vítězem arch. J. Tejklem byla uzavřena smlouva na zpracování projektové dokumentace a inženýrskou činnost. Byly provedeny nezbytné průzkumy, zpracována dokumentace pro stavební povolení včetně obstarání stavebního povolení, zpracována realizační a tendrová dokumentace a provedeno několik dílčích výběrových řízení na vyhledání zhotovitelů agregovaných částí díla.

Arch. R. Sidej zpracoval architektonický návrh úprav Starého židovského hřbitova, rozdělený do několika samostatných na sebe navazujících etap. Na první etapu těchto úprav, řešící kritický stav povrchů části návštěvnické trasy, byl zpracován projekt pro stavební povolení a rozpracována prováděcí dokumentace.

Arch. J. Matula zpracoval architektonickou studii pro kinosál v prostorách zimní modlitebny Španělské synagogy.

Arch. L. Kovář zpracoval variantní studii úprav přízemí Klausovy synagogy, související s plánovaným vytvořením centrálního muzejního obchodu.

Provozní odbor rovněž zajišťoval provedení předepsaných revizí a kontrol systémů technického zařízení budov, elektrických zařízení, výtahů a pojezdových plošin, zabezpečovacích a protipožárních systémů.

Na základě aktuálního vývoje cen na energetické burze a vyjednání výhodnějších podmínek dodávek plynu pro objekty ve správě ŽMP byla na období 2013 a 2014 uzavřena dodavatelská smlouva s firmou Pragoplyn, a.s.

V oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany byla aktualizována předepsaná dokumentace a do praxe byly zavedeny aktualizované systémy organizace práce s ohledem na požadavky platných právních předpisů. Počátkem roku Hasičská záchranná služba hl. m. Prahy provedla kompletní kontrolu plnění stanovených povinností ve Smíchovské synagoze. Nebyly zjištěny žádné závady, které by měly vliv na snížení úrovně požární ochrany daného objektu.

15

Investice

K investičním akcím roku 2012 patřila rekonstrukce střechy nad objektem mikve u Pinkasovy synagogy společně se zateplením stropní konstrukce a zbudováním nové podlahy na půdě (firma Báča, Polička, s.r.o). Firma Sieza instalovala na základě projektu Ing. P. Plcha nový systém přenosu poplachových zpráv mezi objekty a záložní přenos poplachových zpráv do administrativní budovy. Firma Trend-IT propojila vybrané budovy ŽMP datovým okruhem včetně zajištění internetové konektivity. Dále tato firma v administrativní budově instalovala nová diskové pole o velikosti 2x25 TB včetně zálohování a instalovala nový virtualizační server v administrativní budově.

16

Granty a dary

ŽMP v roce 2012 podalo 30 žádostí o grant. Z tohoto počtu bylo 20 žádostí vyřízeno kladně a 10 bylo zamítnuto.

V roce 2012 bylo také vyřízeno 9 žádostí o dotaci, které byly podány již v roce 2011. Pět těchto žádostí bylo vyřízeno kladně, 4 podpořeny nebyly.

ŽMP byly v roce 2012 schváleny grantové žádosti a přiznána podpora v celkové výši 1 171 000 Kč, 13 000 GBP a 12 000 EUR. Některé z projektů schválených v dotačních programech roku 2012 začínají až v roce 2013, jiné jsou víceleté. Na účet ŽMP byla v roce 2012 připsána grantová podpora ve výši 8 964 449 Kč. Formou účelového daru získalo ŽMP podporu Velvyslanectví Státu Izrael ve výši 9 067 Kč.

Významnými podporovateli projektů uskutečněných v roce 2012 byly tyto instituce:

- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR (*Židé, dějiny, kultura - Semináře pro učitele 2012*);
- Ministerstvo kultury ČR (publikace *Hebrejský knihtisk v Čechách a na Moravě*, výstava *A nebudete muset chodit za rabínem. 500 let hebrejského knihtisku v Čechách a na Moravě*, *Zpřístupnění ohrožených periodických dokumentů a poskytování knihovnických služeb v knihovně ŽMP prostřednictvím digitální technologie*);
- Hlavní město Praha (*Cinegoga 2012*, výstava „*A nebudete muset chodit za rabínem. 500 let hebrejského knihtisku v Čechách a na Moravě*“);
- Nadační fond obětem holocaustu (*Restaurování 19 náhrobků na Starém židovském hřbitově*, dále *Vzdělávání o židovství pro děti a dospělé a Židovská paměť ve dvacátém století*).

ŽMP rovněž naplňuje dlouhodobé projekty podpořené Operačním programem Vzdelávání pro konkurenceschopnost Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (*Tvorba výukových programů k dějinám Židů ve 20. století*) a Grantovou agenturou České republiky (*Budování státu bez antisemitismu?, Likvidace židovských organizací na českém pohraničním území připojeném v říjnu 1938 k nacistickému Německu* – ve spolupráci se Severočeským muzeem v Liberci). V roce 2012 byl zahájen projekt vzdělávání pracovníků odboru sbírek ŽMP v rámci Operačního programu Praha – Adaptabilita.

Od zahraničních nadací získalo ŽMP podporu Dutch Jewish Humanitarian Fund (kontinuální podpora projektů ŽMP od roku 2010), Rosa Luxemburg Foundation v Polsku a The Rothschild Foundation Europe. S jejich přispěním byla vydána publikace *Silver Judaica from the Collection of the Jewish Museum in Prague* (výzkum od roku 2009), vycházel časopis *Judaica Bohemiae* a byly podpořeny tři projekty odborných pracovišť ŽMP. Židovské muzeum v Praze je rovněž jedním z partnerů projektu *European Holocaust Research Infrastructure*, na jehož realizaci v roce 2011 získalo prostředky ve výši 1 111 208 Kč.

Jako partner ICEJ – Mezinárodního křesťanského velvyslanectví Jeruzalém – ŽMP na svou činnost v rámci grantového projektu *Centra vzdělávání a dialogu* obdrželo 27 862 Kč.

Individuální dárci přispěli v roce 2012 například na realizaci výstavy *A nebudete muset chodit za rabínem. 500 let hebrejského knihtisku v Čechách a na Moravě* a opravy náhrobků na Starém židovském hřbitově.

17

Informace o hospodaření

V roce 2012 navštívilo muzeum o 2 418 méně návštěvníků než v předchozím roce, což se odrazilo i v nižších tržbách ze vstupného, a to o 828 600 Kč. Celkové tržby za rok 2012 nicméně oproti roku 2011 vzrostly o 840 600 Kč (0,5 %). Tento nárůst tržeb byl dosažen především vyššími příjmy z pronájmů, prodeje zboží, ostatních tržeb i vyšší hodnotou získaných grantů. Příznivý stav v oblasti výnosů provázal i pozitivní vývoj v oblasti nákladů, které se podařilo oproti plánu snížit o 3 205 800 Kč, tedy 2,17 %. Tohoto výsledku bylo dosaženo, přestože se již začal uskutečňovat projekt transformace muzea.

K vynaloženým nákladům nutno uvést, že jejich významná část ve výši 8 945 000 Kč byla hrazena z grantů. Jednalo se především o výdaje na mzdy, služby, opravy, cestovné a materiál.

Pokud byly některé nákladové položky oproti plánu překročeny, bylo to způsobeno právě nárůstem nákladů získaných z grantů. V konečném důsledku, po odpočtu nákladů hrazených z grantů, tak žádná nákladová položka nebyla oproti plánu překročena.

K úsporám došlo především u nákladů na propagaci 1 119 000 Kč (60,67 %), elektřinu, vodu a plyn, a to o 806 000 Kč (17,16 %), cestovné 509 500 Kč (61,45 %) a reprezentaci 108 700 Kč (71,98 %). Dále především díky získaným grantům na některé pracovní pozice byly ušetřeny mzdové prostředky ve výši 3 223 100 Kč (7,33 %), rovněž ostatní osobní náklady byly nižší o 1 162 000 Kč (59 %). Současně s úsporou nákladů na mzdy a ostatní osobní náklady došlo i k úsporám sociálního a zdravotního pojištění, a to ve výši 1 701 500 Kč (10,88 %).

V porovnání příjmů a výdajů skončil rok 2012 pro ŽMP úspěšně. Po zpracování daňového přiznání byl hrubý zisk Židovského muzea v Praze vyčíslen na 23 524 250,18 Kč a po odpočtu daně ve výši 4 177 550 Kč činí čistý zisk 19 346 700,18 Kč. Z meziročního porovnání vyplývá, že v roce 2012 ŽMP dosáhlo oproti roku 2011 nižšího čistého zisku o 3 775 657,82 Kč.

Správní rada na rozdíl od předešlých let nerozhodla k datu přijetí výroční zprávy o dělení zisku.

V Praze 28. května 2013

Leo Pavlát
ředitel Židovského muzea v Praze

18 Zpráva nezávislého auditora o ověření účetní závěrky k 31. 12. 2012

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA **O OVĚŘENÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY Židovského muzea v Praze** *k 31.12.2012*

Na základě smlouvy uzavřené mezi ověřovanou účetní jednotkou a pověřeným auditorem o provedení auditu účetní závěrky byly auditorem provedeny ověřovací práce s cílem podání zprávy k uvedeným dokumentům.

Ověřovaná účetní jednotka

účetní jednotka

sídlo
IČ
právní forma
určení zprávy
převažující předmět činnosti

osoba odpovědná za sdružení

Židovské muzeum v Praze

Zájmové sdružení právnických osob
Reg. 30. 9. 1994, ÚMČ Praha 1

U Staré školy 1, 3 Praha 1
604 59 263
sdružení
vedení a správní radě
Tvorba, doplňování a správa knihovního a
archivního fondu, vědecká, osvětová,
publikační a vzdělávací činnost týkající se
judaismu, Židů a jejich historie v Čechách a
na Moravě

PhDr. Leo Pavlát – ředitel muzea

Pověřený auditor

Bydliště
Kancelář
IČ

Ing. Libor Bosák
Oprávnění v seznamu auditorů KAČR č. 0407

Dědinova 2008, 148 00 Praha 4
U Továren 31, 102 00 Praha 10
131 39 304

Strana 1 z 3

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

O OVĚŘENÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY K 31.12.2012

Ověřované období**1. 1. 2012 – 31. 12. 2012****Příjemce zprávy**

Zpráva je určena správní radě a vedení účetní jednotky **Židovské muzeum Praze** se sídlem U Staré školy 1,3, 110 01 Praha 1, IČ: 604 59 263 a převažující činností – Tvorba, doplňování a správa knihovního a archivního fondu, vědecká, osvětová, publikační a vzdělávací činnost týkající se judaismu, Židů a jejich historie v Čechách a na Moravě

Zpráva o účetní závěrce**Předmět ověřování**

Provedl jsem audit přiložené účetní závěrky **Židovského muzea v Praze**, která se skládá z rozvahy k 31. 12. 2012, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31. 12. 2012 a přílohy k této účetní závěrce, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o účetní jednotce jsou uvedeny v části 1. Obecné údaje přílohy k této účetní závěrce

Odpovědnost vedení účetní jednotky

Za sestavení účetní závěrky v souladu s českými účetními předpisy a účetními standardy a za věrné zobrazení skutečností v ní odpovídá statutární orgán **Židovského muzea v Praze**. Toto vedení je mimo jiné povinno navrhnout, zavést a zajistit vnitřní kontroly nad sestavováním účetní závěrky a věrným zobrazením skutečností v ní tak, aby neobsahovala významné nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou, zvolit a uplatňovat vhodné účetní zásady a provádět účetní odhady, které jsou s ohledem na danou situaci přiměřené.

Odpovědnost auditora

Mojí úlohou je na základě provedení auditu vydat výrok k této účetní závěrce. Audit účetní závěrky jsem provedl v souladu se zákonem o auditorech, Mezinárodními auditorskými standardy a aplikačními doložkami Komory auditorů ČR. Tyto standardy požadují, aby auditor dodržoval etické normy a naplánoval a prováděl audit tak, aby získal přiměřenou jistotu o tom, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti.

Audit zahrnuje provedení auditorských postupů, jejichž cílem je získat důkazní informace o částkách a údajích zveřejněných v účetní závěrce. Výběr auditorských postupů závisí na úsudku auditora, zahrnujícím vyhodnocení rizik významné nesprávnosti údajů uvedených v účetní závěrce způsobené podvodem nebo chybou. Při vyhodnocování těchto rizik auditor posoudí vnitřní kontrolní systém, který je relevantní pro

Strana 2 z 3

sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz. Cílem tohoto posouzení je navrhnout vhodné auditorské postupy, nikoli vyjádřit se k vnitřnímu kontrolnímu systému účetní jednotky. Audit rovněž zahrnuje posouzení vhodnosti použitých účetních zásad a přiměřenosti účetních odhadů provedených vedením i posouzení celkové prezentace účetní závěrky.

Jsem přesvědčen, že důkazní informace, které jsem získal, jsou dostatečné a vhodné, aby poskytovaly základ pro vydání výroku auditora.

Výrok auditora

Podle mého názoru účetní závěrka podává ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv Židovského muzea v Praze k 31.12.2012 a nákladů a výnosů a výsledku jeho hospodaření za rok končící 31. 12. 2012 v souladu s českými účetními předpisy.

V Praze dne 9. 6. 2013
(datum dokončení auditu)

Ing. Libor Bosák
nezávislý auditor
oprávnění KAČR č. 0407

Přílohy: Roční účetní závěrka k 31.12.2012

Zprávu o ověření účetní závěrky projednal:

ŽIDOVSKÉ MUZEUM V PRAZE
U Staré školy 1,3, 110 01 Praha 1
Tel. 221 711 511, FAX 221 711 584
IČ 60459283 DIČ CZ60459283
8

Tato zpráva je vyhotovena v českém, případně dalším jazyce. V případě nesrovnalostí platí česká verze.

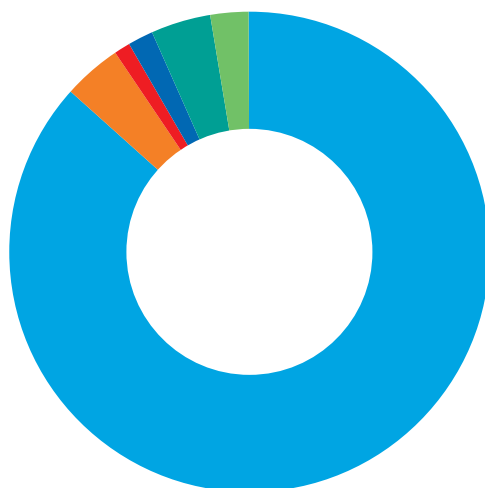
Strana 3 z 3

19

Příloha č. 1 – Plnění rozpočtu ŽMP v roce 2012 (v tis. Kč)

Zdroje příjmů Židovského
muzea v Praze (2012)

- 85,6 % Vstupné
- 4,2 % Nájem
- 1,2 % Prodej upomínkových předmětů
- 1,7 % Ostatní služby
- 5,4 % Dary a dotace
- 1,9 % Výnosy ostatní

Výdaje Židovského
muzea v Praze (2012)

- 2,6 % Energie, voda, plyn
- 4,6 % Opravy
- 25,7 % Nájem
- 29,6 % Mzdové náklady
- 9,6 % Soc. a zdrav. pojištění
- 1,1 % Zákonné sociální náklady
- 0,1 % Poskytnuté dary
- 4,9 % Odpisy
- 1,6 % Pojistné
- 11,0 % Služby
- 1,0 % Ostatní náklady
- 0,3 % Nákup knih
- 0,1 % Nákup sbírkových předmětů
- 1,7 % Investice
- 3,5 % Materiál
- 2,8 % Daň z příjmu

Příloha č. 2 – Výkaz zisku a ztrát (v tis. Kč)

	k 31. 12. 2011	k 31. 12. 2012
VÝNOSY	167 192	168 032
Tržby za zboží a služby	11 116	11 933
Tržby ze vstupného	144 730	143 901
Dary a dotace	7 207	9 003
Zúčtování rezerv	0	0
Ostatní výnosy	4 139	3 195
PROVOZNÍ NÁKLADY	138 642	144 508
Náklady na uskutečněné tržby	72 932	73 074
Osobní náklady	56 048	60 127
Odpisy	7 302	7 495
Ostatní provozní náklady a rezervy	2 360	3 812
DAŇ Z PŘÍJMU	5 427	4 178
HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK	23 123	19 346

Příloha č. 3 – Rozvaha (v tis. Kč)

	k 31. 12. 2011	k 31. 12. 2012
STÁLÁ AKTIVA	103 825	101 943
Nehmotný investiční majetek	675	711
Hmotný investiční majetek	103 150	101 232
Finanční investice	0	0
OBĚŽNÁ AKTIVA	204 555	211 737
Zásoby	7 980	7 659
Pohledávky	8 175	7 118
Finanční majetek	187 664	195 223
OSTATNÍ AKTIVA	736	1 737
AKTIVA CELKEM	308 380	313 680
VLASTNÍ ZDROJE	291 917	297 530
Jmění celkem	268 795	278 184
Hospodářský výsledek běžného účetního období	23 122	19 346
CIZÍ ZDROJE	16 463	16 150
Krátkodobé závazky	13 425	13 265
Rezervy	0	0
OSTATNÍ PASIVA	3 038	2 885
PASIVA CELKEM	308 380	313 680

Příloha č. 4 – Struktura zaměstnanců ŽMP

ŽMP bylo v roce 2012 dle svého organizačního řádu rozděleno do 8 odborů. Ke konci roku 2012 mělo v průměru 140 zaměstnanců včetně 13 pracovníků, jejichž mzda je plně hrazena z grantů. Dále 11 pracovníků je na mateřské dovolené. Ve fyzických osobách činil počet zaměstnanců 144, což představovalo přepočítaných 129,8 plných pracovních úvazků.

Ředitel muzea	1
Vědečtí a odborní muzejní pracovníci včetně restaurátorů	53
Pracovníci pro vzdělávací a kulturní činnost	12
Pracovníci pro zajištění provozu, oprav, rekonstrukcí a správy budov a hřbitovů	5
Pracovníci zajišťující publicitu a výstavy	4
Pracovníci rezervačního centra	3
Administrativní pracovníci	4
Ekonomičtí a provozní pracovníci včetně pokladních v expozicích	13
Ostraha objektů a kustodi	49

Průměrná mzda v Židovském muzeu v Praze v roce 2012 činila 23 959,- Kč.

Příloha č. 5 – Opravy a rekonstrukce objektů (v tis. Kč)

Objekt	1995–2012
Španělská synagoga	34 126
Administrativní budova Jáchymova ul., Praha 1	3 215
Maiselova synagoga	18 962
Pinkasova synagoga	14 780
Obřadní síň	2 916
Klausová synagoga	9 613
Depozitář textilu Golčův Jeníkov	4 467
Nové administrativní budovy, U Staré školy, Praha 1	97 046
Oddělení pro vzdělávání a kulturu, Maiselova ul., Praha 1	661
Smíchovská synagoga	72 921
Synagoga Brandýs nad Labem	855
Depozitář knih, Hlavní ul., Praha 4	210
Židovský hřbitov Fibichova ul., Praha 3	11 908
Starý židovský hřbitov	9 251
Celkem	280 931

Židovské muzeum v Praze

U Staré školy 1, 3, 110 00 Praha 1

T: +420 222 749 211 (212) | F: +420 222 749 300

E: office@jewishmuseum.cz | W: www.jewishmuseum.cz